5 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 25 | Կ. ՊՈԼԻՍ 1901 ՄԱՅԻՍ 12/25 | 6 ՍԷՊՏԷՄԲԵՐ 1319 — 12 ՄԱՅԻՍ 1317 | ՇԱԲԱԹ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ՔԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամեն տեսակ զրութիւններ։
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38 Պապը Ալի ճատրսի 38

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Journal Arménien
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
Johannès F. Kaisérian
38 GRAND RUE DE LA S. PORTE 38
Constantinople

ՄԱՆԶՈՒՄԷ-Ի-ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

منظومهٔ افکار
صاحبی امتیاز و مدیر مسئولی
اوهانس فریه قیصریانه
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی داره‌سی مخصوصدر

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

Խմբագրութեան ուղղուած զրութիւններ ետ չեն տրուիր

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ | ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ | ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԶԸ ՎԱՅԵԼՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ամէն անոնց որոնք Հինդչաքթի Ազգ. Հիւանդանոցի գրական սեղանին վրայ Տէրէֆիպաշեան էֆէնտին վայելելու բաղդը չունեցան, «Մանզումէ»ն հաճելի փոխարինութիւն մը ընելու համար, այսօր կը հրատարակէ գրական հիանալի յօդուած մը Էմիլ Զօլայի վրայ նոր սերունդին ուղղեալ։ Հայ Մեծ Գրագէտն Եղիան միայն կրնար ուսումնասիրել այսքան ձեռնհասօրէն Ֆրանսացի Մեծ Վիպագիրը։

ԽՕՍՔ ԱՌ ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ԷՄԻԼ ԶՕԼԱ

Գաղղիացի ա՛յն հեղինակն, որ, եթէ չեմ սխալիր, Վիդքօ Հիւկոյի չափ ժողովրդականութիւն կամ տիեզերականութիւն ունեցաւ ինքնուսանողորդ դարուն մէջ։ Ինքը Վիդքօ Հիւկոն քննադատեց... ու ալ զինքը՝ Զօլան՝ պիտի քննադատեմ։ Այլ նախ արձանագրեմ իր խոստովանութիւնը թէ, վիպաբերին ու քնարերգուին ազդեցութենէն չէ կրցած ազատիլ բոլորովին։ Բովանդակ ինքնուսանողորդ դարն այն Տիտանին ազդեցութիւնը կրեց։

Ազդեցութեան մասին երեք անբաղդատելի գործ գրեց Հիւկօ. «Դարուց հրաշավէպն», որ դիւցազներգութիւն չէ բոլորովին, այլ որ բոլոր դիւցազներգութիւնները կը գերազանցէ. «Նօդրը-Տամ-Տը-Բառի»ն, որ առաջին անգամն ըլլալով միջին դարու բովանդակ մեծութիւնն ի յայտ կ'ածէ փայլակնացայտ կերպով. հուսկ ապա «Թշուառները», նոր Աստուածաշունչը։ Գոյներու Նիակարա, գաղափարներու Հելլա, ձայներու Ուրուվիվա։ Մէկ բառով՝ Փերբերուն։

Ու կարծեց Էմիլ Զօլա որ գրիչով այդ երկնաբերձ ժայռը պիտի սասանէ, պիտի փչրէ և անոր տեղը պիտի բռնէ բարձրանայ։ Ո՛չ, մահկանացուն չէ տրուած այդ բանն։ Էմիլ Զօլա մնաց ու պիտի մնայ երրորդ կայսրութեան մեծ վիպասանն։ «Աշխատութիւն» է իր վեպերին վէպին անունը զոր այս պահուս կը կարդամ. և աշխատութեամբ, յամա՛ռ աշխատութեամբ այդ մեծութեան հասաւ Զօլան։ Իր հեղինակի փառքէն աւելի գեր ի վեր գուցէ՝ երկոց փառք ունեցաւ, Օտար ժողովուրդի մը՝ Ռուսերէն նախ գնահատուցաւ (հեռաւոր սկզբնաւորութիւն մը՝ Թուրի՝ Ֆրանգուռաս նիզակակցութեան). երկրորդ, Տէրֆիլսը պաշտպանց։ Իսկ հեղինակի փառքն, այո՛, կը նեռնանայ՝ մէկ կողմէն՝ Պալզաքին քշէ, որ ինքնուսանողորդ դարուն հզօրագոյն վիպասանն է և առաջին հեղինակ գնապաշտութեան. ու միւս կողմէն կիւսդավ Ֆլոպէռնին քով, որդն տրուեցաւ գրել ընպաշտութեան գլուխ-գործոցը, «Մադամ Պովարի»ն։

Զօլայն իր վիպասանի ժողովրդականութիւնն իր յանդգնութեամբ մանպանդ պարտական է։ Անպատկառութիւն համարուի թերեւս յամանց այդ յանդգնութիւնն։ Արդարեւ, կերպիս իւիք Քամի դերը կատարեց այդ գեղանուն նահապետին՝ իր հօրը՝ նկատմամբ։ Իր ապրած ընկերութեան մերկութիւնն ի վեր հանեց։ Այլ, արդարը ըլլան, ա՛ մերկութիւս վրա չը խնդաց։ Զօլան՝ արդէն երբէք չը խնդացած չունի։ Ֆրանսական մարդկութեան գիտուն-պատմաբանն ըլլալ կը յաւակնի։ Իր անձինք Նաբօլէոն, Դուլէռան, Թիէր, Մանդալանպէռ, Դանթեան, Մոռնի, Կամպէդդա չեն կոչուիր. գործաւորներ են ընդհանրապէս և անո՛նք որոնց կը գործաւորեն. և անամնական ընազդներն են որ ասոնց և ասոնց մէջ կը տիրեն և ընկերային ներդաշնակութիւնը կը խանգարեն։ Օգդավ Ֆէօյլէին հակոտնեան ըլլալ ուզեց Զօլա. «Անո՛ր—ըսա— Աղնուականութիւնն. ինծի՝ ճարտարարուհաստութիւնն իր վերին և ստորին արհեստաւորներով։» Նա մանաւանդ վիպականութեան վրայ ընապաշտութեան յաղթանակել տալ ուզեց, «Հիւկոյին ու Ժօռժ Սանին—ըսա— լուսնկան ու սիրահարքրեց աշխարհը քմայեւհմայական, ի՛նձի մարդկային գործունէութեան եռուզեռանոցը, անամնական ընազդներուն ապերասան անպատկառարտայայտութիւնը,»

Սոյն այս յայտագիծն, ո՜հ, չափազանց իղձամտութեամբ իրագործեց Ռուկոն—Մաղառներու դերդաստանին պատմիչն։ Ամէն կողմէ գոչիւններ. «Դայթակղութիւն։» Ամէն վէպի հետ ինքն ալ սկսաւ պաշտպանողական մը հրատարակել։ Այս կերպով հինգ-վեց հատոր գրաղատական, իմաստասիրական գործ ալ հրատարակեց, զորոնք կարդացած ատենդ կը քրտնիս, առանց սակայն յոգնութիւն զգալու բոլորովին կը քրտնիս՝ թանձր լեզուին ու գրեթէ պարբերական կրկնութեանցը համար։ Իսկ յոգնութիւն չէս զգար բոլորովին, որովհետեւ այդ քննադատութիւնը գաղտնի գաղափարային ընազդմը կը պատկերացնէ։ Ու գրուածոյն կենդանութիւնն այնքա՛ն կը համակէ զքեզ, որ կը սիրես Զօլան, կը յարիս իր վարդապետութեան, կը հաւատաս իր անկեղծութեան՝ երբ կը յայտարարէ թէ ընապաշտ վէպին նպատակնէ քարոյականին յաղթանակը։

Որովհետեւ չատ տարիներ առաջ կարդացած եմ Զօլայի քննադատական հատորները, չեմ գիտցեր թէ «նպատակ» բառը կա՛յ անոնց մէջ։ Սակայն չատ լաւ կը յիշեմ թէ՝ «ռոմանդիք» վէպերն անբարոյական կը հռչակէր։ Արդ, թէ ի՞նչ արժէք ունին Զօլայի վիպասանութիւնը գրական ու գեղեցկագիտական, գիտական և իմաստասիրական, քարոյական կամ ընկերհաշուական տեսակէտով, ասի պիտի քննենք հոս համառօտիւ։

Դրական.—Զօլա չարադրութիւն չուներ թանձրալեզու, երկաբաշան կրկնաչատ էր։ Տրէֆիւսի գարշն առաջ իրա վէպերն չ350 երեսը չէին անցներ։ հիմայ կրկինն կը հասնին։ Ասիական մըն է արդի վէպին վիպարուեստին տեսակէտով։ Նախորդ վիպաց իշխին առաւելագոյնին վերածմամբն է որ պիտի չահէր։ Դրական տեսակէտով Էմիլ Զօլա զուտ դլուխ-գործոց մը չէ գրած տակաւին։

Գեղեցիկագիտական.—Մարդոց և իրաց տգեղ կողմերը ցուցնելու բնաբերում մը, բնամոլութիւնն ունի։ Իր վէպերուն չատերը կարդալէդ ետքը՝ «աղտոտելու»էն ու կոյսոնցէն եկնելու տըխլաւորութիւնը կը կրես։ Տգեղին գեղեցկութիւնն ալ կայ անշուշտ։ Բայց միայն ատի՛ կայ։ Սակայն Զոլա, երբ կամք ընէ, կրնայ նաև փայլ ու բոյր ծաւալել իր չուրջ, մինչև իսկ վերանալ հոգեմայրութեան։

Գիտական.— Գիտական ծանօթութիւններ հանրագիտարաններէ քաղելով կը գեսեղէ վէպերուն մէջ։ Ինքը գրականութեան անգամ «պաշլիէ» չէ (ինչ որ առաւելութիւն մըն է անշուշտ կամ յաւելու մը Զօլայի փառքին)։ Գիտական նոր վարդապետութիւնները, գիտական վարկածներն ալ իրեւ... «փոքրաւական» ճշմարտութիւն չ'ընդունի և անոնց վրայ վէպին չենքը կը կառուցանէ։ Տարուինի, Բաստէռոի, Գլլտ Պէռնառի ու Շարգօի ժամանակակից մեծ վիպասան մը կրնա՞ր, պարտէր խուսափիլ իրենց ազդեցութենէն։ Ո՛չ, բայց...։

Իմաստասիրական.—Անցեալ տարուան «Մէռքիւռ տը Ֆրանսի»ի մէջ կարդացի՛ք Լօմպրոզոյի գործին հուժկու մէկ քննադատութիւնը. կարդացած էք անգլիացի ժամանակակից հռչակաւոր իմաստասէրի մը «Անծանօթ տիեզերքը»։ Դոմիլ Ֆլամարիոն իր «անծանոթին» մէջ ինչ կ'ըսէ։ Գրեթէ բոլոր իմաստասիրական վարդապետութիւնք վէճի տակ են այսօր։ Վերջին իմաստասէրը չէ Նիչէն, որուն վրայ համարէն աշխարհ իր աչքերը սեւեռած է. տապանաքարին վրայ, հաղիւ դրրուած, կրնար գրուիլ—«Հակասութիւն հակասութեանց...։ Մարդս բարի՞ ծընած է թէ չմը։ բարութիւն ու չարութիւն ընդածին են, բարութիւն ու չարութիւն ժառանգական են՝ թէ ոչ. ներքին թէ արտաքին միջավայրն աւելի կ'ազդէ մարդուն վրայ։ մարդս կլիմային գերին է։ մարդս ժամանակին ենթարկուած է։ ցեղն ի՞նչպէս ճշդիւ որոշել ժողովրդոց մէջ, են.են.

Բարոյական.— Ազդականներէս մին, որ ի Բարիզ ուսում առած և վէպ թէ՝ իմաստասիրութիւն շատ կարդացած էր, ողբացեալն Գրիգոր Կիւմիւշեան, աւարտելէս ետքը առաւ ինքն ալ կարդալ Աստուածաշունչը։ «Իրրեւ (excitant) գործածելու է այս վէպը.» ըսաւ։ «վրան խղդուիլ կու գայ կոր։» Ու չաւարտած՝ ինծի վերարդարձուց. սենեակին դուռն ու պատուհաններն ալ բացաւ։ Մնաստութեան ու գարշահոտութեան սոսկալի պատկերան մըն է Զօլան. իր ու Հիւգմանի վէպերէն ելաւ «հոտագրութեան» (odorographie) ճարտասանական նոր ձեւը։ Ո՜հ, լաւ է որ միանգամ ընդ միշտ «բարոյական»ի խօսքը մէջտեղէն վերցնեն վիպասանք, ընապաշտ ըլլալ եղեր։ Ընապաշտ են եղեր։ Անտեղի է նոյնպէս ընկերահաշուութեան, ընկերվնասութեան։ վրայ խօսք ընել։ Դպրոցի մէջ ամէնէն աւելի վէպ կարդացուած ատենն է որ ամուսնութիւնն օրինադրուեցաւ։ Վէպը արուեստի գործ մըն է. թո՛ղ իրրեւ այն տան վիպասանք։ Եթէ ընթերցողն օգտուի բարոյականի համար, չատ լաւ։—Զօլայն անկեղծութեան վրայ՝ բարոյական յայտարարութեան առթիւ՝ տարակուսելու երեւոյթն ունեցայ, միայն Աստուած կրնայ թափանցել սրտերու խորը։ Իսկ ինքն անձամբ պարկեշտ մարդ մը ըլլալը կը հաւատուի։ Իրրեւ աշխատող ալ տիպար մարդ մըն է «Աշխատութեան» հեղինակը։

Հիւանդանոցի հիւրանոցին մէջ պահ մը առաջ բարձրաշնորհ Սրբազան Պատրիարք Հօր հետ զրական խօսակցութեան մը միջոցին գոհ եղայ տեսնելով թէ համակարծիք է Նորին Բարձրութիւնն ալ ինձ հետ։ Իր հեղինակութեամբ ալ զօրացած, առանց երբէք ճնշում բանեցնել ուզելու մտքերու վրայ, կը յորդորեմ նոր սերունդն որ Զօլայայաղթութեան հանդիպելու չափ յառաջ չերթայ առ այդ հեղինակն իր համակրութեան մէջ։ Զանհունս կը դնահատեմ խանդավառուելու չքնաղ ձիրքն։ այլ ընթերցող մը պարտի՞ ջանալ որ՝ ո և է ընթերցման պահուն՝ արթուն պահէ իր գատողութիւնն։ Ո՛չ Հիւկոն անսխալ է, ո՛չ Զօլան։ Ամենեւին պէտք չէ սահմանափակումներ գաղղիական գրականութեան մէջ։ Անհուն դրականութիւն մը ունին Անգլիացիք ու Գերմանացիք։ Սոյն վերջնոց լեզուն մանաւանդ ուսանելու մը յորդորեմ մեր երիտասարդները։ Զայդ մեր ճանչակէն աւելի մեր չահն ալ կը պահանջէ. առեւտրական լեզուաց առաջինն ալ կը ձգտի գերմանականն, և անհամեմատ ստուգութեամբ արդէն սկսած է ծաւալիլ Արեւելից մէջ այն լեզուն։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԱՐՄԱՇՈՒ ՏԱՍՆԵԱԿ ՍԱՐԿԱՒԱԳՆԵՐԸ

Յառաջակայ Հոգեգալստեան տօնի օրը՝ (Մայիս 20), հանդիսաւորեալ է Արմաշու Դպրեվանքս Աբբա Հայրն եղող Տ. Եղիշէ Սրբազան Դուրեան, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանելով, կուսակրօն քահանայութեան առաջիանը տալ Դպրեվանքի ընթացարտ տասը սարկաւագներուն, որոնք տարիներէ ի վեր Արմաշու Դպրեվանքս մէջ ոչ նուազ աշխատեցան, տըքնեցան իրենց ապագայ կոչմանը լրիւ պատասխանելու համար։

Զարմէ՛ր-որ այդ տասնեակներուն անուանց քովիկը կցենք նաեւ իրենց նկարագիրն արտայայտող մէկ քանի կենսագրական հակիրճ նօթեր, ի վեր հանելով անոնց բնորոշ նկարագիրը և մասնագիտութիւնը։

Եռ. Ահարոնի.

Ա.—Բարեշնորհ Տ. Խաչատուր սարկաւագ Նարոյեանց։ Բնիկ Մշեցի է։ Մինչ ահասակ։ Լուրջ, առանձնակեաց։ Հայերէնի և ընդհ. պատմութեան մէջ քաջալաւ։ Դուրեան Սրբազանի համակիրներէն։ Յաղուածագիր ըլլալու փայլուն փորձերը տուած է։

Բ.—Բրձ. Բերովբէ Սարկ. Օսապաշեանց։ Սեբաստացի։ Երկայնամօրուս։ Դիւրազգաց։ Լեզուագիտական հիւղին մէջ գոհացուցիչ։ Այս եւ յօդուածագրութեան յարմարութիւն ունի։

Գ.—Բրձ. Տիգրան Սարկ. Դանտուլեան։ Սեբաստացի։ Խիստ ընկերական՝ մարդասէր տիպասը կրելու չատ։ Կենսցաղագէտ։ Թուքբերէնի մէջ վարժ է։

Դ.—Բրձ. Օնան Սարկ. Բեբաշեան։ Սեբաստացի։ Բիչ մը հիւանդագուտ է։ Ֆրանսերէնի հմուտ։

Ե.—Բրձ. Փիրեմ Սարկ. Զալէնդիրեան։ Պրուսացւոյ Եէնիճէ գիւղէն։ Արմաշու վանքին ձայնագրագէտն ու երաժշտական է։ Վերջերս հանգուցեալ Պապա Համբարձումին ալ կենսագիրն եղաւ։

Զ.—Բրձ. Բարունակ Սարկ. Եսայեան։ Աշանպէկեցի։ Վանքին առաժամանակեայ հիւրնկալն է։ Զեղոք ապրիլ կը սիրէ։ Տեսակ մը յոռետես փիլիսոփայ կը կոչեն զինքը։

Է.—Բրձ. Դանիէլ Սարկ. Դուրեան։ Իւսկիւտարցի։ Երկայնահասակ։ Բարեսիրտ։ Անգղիագէտ։

Ը.—Բրձ. Խաչիկ Սարկ. Խաչատուրեան։ Տրապիզոնցի։ Ամենէն կոլոռն է։ Սկզբունքի տէր։ Իտալերէնի կը վերծանէ։

Թ.—Բրձ. Գրիգոր Սարկ. Պալագեան։ Զմնկուլտաքցի։ Արմաշու պարտէզը՝ զարդարող է։ Գիտէ Գերմաներէն։

Ժ.—Բրձ. Սարգիս Սարկ. Խաչերեան։ Պարտիզակցի։ Արմաշու արդի սարկաւագներուն Բենիամինը։ Իր ուսանողական շրջանին մէջ միանգամ Սամսոն գնաց, ու վերադարձաւ Դպրեվանք։ Կարի կենցաղագէտ է։

Սոյն բարեշնորհ Սարկաւագները՝ վարդապետ ձեռնադրուելէ յետոյ, մէկ տարի ևս պիտի մնան Վանքը, ու պատրաստուին հոգեւոր պաշտօնի։

Ամենուն համար ալ կար և կարողութիւն կը մաղթենք, արտագին։

Ա. Յ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Ով որ անկեղծօրէն կը սիրէ թըշուառները իր ձեռքը անոնց կու տայ, առանց ձեռնոցի սակայն։

ՏՊՂ. ՍԷՎԷՔ

—Ժամանակը ամենէն աւելի մահացու թշնամին է այն մարդոց՝ որոնք բան մը չեն ըներ։

Մարտ դը Ֆոնթենել

ՁԻՍ ՉՀԱԿՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ալպոյաճեան էֆ. պատասխանեց. երեք մեծ սիւնակներ՝ նուիրուած անձնանակութեան, անարգանքի և խրատականի. հազիւ սիւնակ մը բուն խնդրոյն։

Կանխեմ ըսելս թէ այդ անարգանքները ինձ չեն վերաբերիր. գիտեմ թէ՝ ըստ Զօհրապեան գեղեցիկ բարարտայայտման, «նախանձոտներն ալ մարմիններու պէս որքան բարձրն դան, այնքան ծանր կը ճնշեն և որքան ցածէն՝ այնքան թեթեւ։» Աւելորդ է նաեւ այն միտքի խուսափումը թէ՝ ինձ հետ անձնական հաշիւ մը չունիք. qui s'excuse, s'accuse. այլ եւ ձեր գամլէէնի դիմակները գաղտնիք մը չեն ծածկէր ինձ համար. կը ճանչնամ դեղ Ա.ն մինչև Բ. և գիտեմ թէ՝ ինչ թաքուն, փոքրոգի հաշիւներէ կը վարուիք։ Ձեր զայրոյթին և յուզումին մէջ շտմրած՝ բնական կը գտնեմ որ դիս ուրիշներու հետ չփոթէք և կամ եռադէմք տեսնէք, ճիշդ փնտռեցած մարդու մը պէս, որ տարբերը մարդ, և մարդը լեգէոն մը տեսնելու պատրանքը կ'ունենայ։ Դրախտութիւնը ձեր մտնաշնորը կը դատանիք, և էջը ընդունիր որ ձեզմէ դուրս ուրիշներ ալ երկրող մը գրեն, և կը զլանաք ինձ ինքդինքս բացատրելու իրաւունքը։ Ճարպիկ ոստումով մը նիրէնն որ անձուկ կու գար ձեր մատքին, զրաւեալ՝ կեզծաւոր՝ լեզուին հետ կը զրաղիք քան բուն եկեղ. երաժշտութեան հարցովը։ Հին ձեւ մըն է նաեւ «այս վերջին պատաչանն է»ի պոռոտ յայտարարութիւնը, իրր թէ դեռ ըսելիքներ ունեցած ըլլայիք և կամ ձեր նաշ նպատակ վերջին կապարճն պարապած ըլլար։

Սակայն եթէ այդ անարգանքներն հարիւրապատկէք և նորէն թերթնիս չրջանը բերէք՝ չպիտի կրնաք խուսափիլ այն մեծ պատասխանէն՝ ուր գտրեցաք, այն հակասութիւններէն՝ ուր կաչկանդուած մնացիք, և անգամ մը եւս զգաւոր կերպով պիտի հասատատուի թէ՝ չատ յաւակնոտ հովերով մտաք խնդրոյ մը մէջ որ ձերը չէր և որմէ չենչ չեիք հասկնար։

Բաւ էի, մեր եկեղ. երգեցողութիւններն արեւելեան մայր երաժշտութեան կը պատկանին։ Դեռ կը յամառիք ձեր «ոչ»ին մէջ։ Երբ տիեզերական ճշմարտութիւնը, երաժշտական գեղեցիկը կը խօսին արուեստի նորբութիւններով, և ինքդիրը իր մասնագիտական բաժնին մէջ կը մտնէ, հարկ է լռէք, քանի որ կը խոստովանիք թէ երաժշտութենէ չեք հասկնար։ Ձեր «ոչ»ը արդարացնելու համար այնքան անհիմնեալ ենթադրութիւններ կը յորինէք՝ որք միայն ծիծաղ կը չարժեն։ Կ'ըսէք թէ՝ «մեր եկեղ. երգեցողութիւններն արեւելեան չեն, քանի որ չարականներու քանաստեղծական ոգին աւելի բարձր է՝ քան չարքիներու բաները, և թէ գեղարուեստներու մէջ անկատարները կը ֆուլուին կատարեալներ մէջ»։ Բա թէ՝ մարդ միամիտ ըլլալու է արեւելեան մեծ երաժշտութիւնը «չարքի»ներու մէջ միայն պարփակելով։ երբ երբայական սաղմոսերգութեանց և արաբ ու ղպտիկ բանաստեղծութեանց վերացումներուն կը բաւէ՝ կրնայ բաւել նաեւ մեր չարականներու անոյշ յօդերուն։ Դուք որ քանասիրականներ կը ցոփանիք, չպիտի նեղէի որ տեսած չըլլայիք «Բիւրակեան»ի մէջ հիանալի ուսումնասիրութիւն մը նոյն իսկ «մանի»ներու, «կարգէ»ներու և «չարգի»ներու վրայ, որոց ծագումը՝ ըստ Հաթրդ Շիրազի, գոնարանութենէ ծագում առած է, թէ նոյն իսկ սիրոյ բառերը Եզդ Երգոցի պէս այլաբանութեամբ օրհներգութիւն են։ թէ «մէյ» (գինի) կը նշանակէ սիրտ Աստուած, «ճամ» (բաժակ) աստուածաշունչի սիրտ, «ճար՝ մ չոգ» (սիրոյ ենթակայ) Աստուած։

Բայց երբ հայ. երաժշտութիւնը այնքան բարձր կը դատանիք որ երրայական, ասորական, արաբական և յունական երաժշտութիւններ իրր անկատար եկած ձգտչուած թլան անոր մէջ, չեմ դիտեր թէ միամիտ բառը պիտի կրնայ բացատրել ձեր հոգեկան վիճակը։ Աւելի կարեւորները կան դեռ։ ըսած էի, երաժշտութիւնը ամենէն ընդգծիկ, ենթակայ այլանդական, դարերու ընթացքին մէջ մշակուած՝ ազգամարդ կ'այլափոխի և հիմն սկզբունքը միայն կը մնայ, և իրեն ամենէն ոգեղէն ազդեցիկը ժամանակի ազդեցութեան՝ ցոյց տուած էի մեր լեզուն՝ որ գրեթէ անհասկանալի եղած է պարսարարբառը դաւառացումն և փոխադարձաբար, հանրաստակ նոյն ծագումը ունենալուն։ Սիրուն գիւտ մը՝ բան լարան հրճուանքով կը գոչէք՝ «լեզուն գեղարուեստ չէ և չի կրնար գեղարուեստի մը հետ բաղդատուիլ։ մեր եկեղ. երգեցողութեանց կրնան փոխուիլ ակնարկելով՝ կը յաջորդ «կարելի է չարականի բառերը հին և եղանակը նոր ըլլայ» և կը նմանցնէք չինական գիւղանկարի մը՝ ուր Զինացի մը կը ներկայանայ «Բլանքոն» փոխկապով և որքէնկօթով։ Չեմ կրնար ըմբռնել թէ ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։ Երբ խնդիրը ժամանակի և միջավայրի ներգործութեան վրայ է, խորը դնելով լեզուի և գեղարուեստի մէջ։ Ինչպէս կ'ենթադրէք որ լեզուները՝ կրնան բանչեչրջուիլ յուռչրջուիլ, քանզի գեղարուեստը կրնա կը մնայ և թէ գեղարուեստ՝ քանդակագործութիւն և երաժշտութիւն իրենց նախնական չրջանին մէջ ալ անփոփոխ։ Դուք որ յանուն գեղարուեստական գաղտնիքներ կը մեծաբանէք, չպիտի ներեմ այսքան ազիտութիւն։ կը ներէք նաեւ որ՝ չինական գիւղանկարով գիւտած ծաղրանքիդ ձեզ վերադարձնեմ։ չէք կրնար ըմբռնել թէ՝ չարականներու բառերը հին և եղանակը նոր ըլլայ, քանի որ եղանակ ու բան միասին Ս՛ապրին, այս չէ ձեր դատանքը։ բայց արեւմտեան եկեղեցին իր չեմին բառերը նոր՝ հինգ-քանչ եղանակներով կը դարդարէ և թէ դեռ քանի «Բօսլիի»ներ և «Մօղամա»ներ իրենց հանճարով պիտի զգեցնին զանազան ձեւ-ձաղանակարին այլանդակութիւնը ներկայացնելու։ Այս ձեր սխալմամբ կը կազմէ դեռ, Տիար Ակսօյան ձեռն, հապա այն խորունկ հակասութիւնը՝ ուր նորէն զանազէ կը դնէք։

Որքա՜ն դուշացրիս եղա՞ ձեզ «Բիւզանդիոն»ի 1367 թիւ ձեր յօդուածը, ուր կ'ուսումնասիրէիք «մեր ժամերգութեան մէջ ալ եւ արեւմտեան հակում մտած է և թէ պէտք է արեւմտեան ըլլայ»։ մտածեցէք թէ՝ չարականի բառերը հին և արեւմտեան եղանակը նոր, ճիշդ ձեր զրրդի նմարդակութեան կը հակասէ, ապա թէ դուք ձեր նկարած չինացիին դէմքը ձեր իսկ ձեռքով «սիլինտիր» կը դնէք։ Կ'երեւի թէ գրելու այս ձեւը՝ ձեր ոճը —դրելակերպը— կը յատկանշէ։

Բացատրելու համար թէ արեւելեան երաժշտութիւնը արեւմտեանին արեւելեան ինչ նրբութիւններով կը գանազանի, ըսած էի. հին յոյները նուազ մշակած էին իրենց դիպ նուիրուած երաժշտութիւնը, միայն Դեմկրի հանդէսները կրնային էջ մը գրաւել հոն, թէ Իրաքլայիք էին առաջին վարպետները։ որոնք քրիստոնէութեան հետ երաժշտութիւնն աչ փոխանցեցին Յոյներուն։ Տարօրինակ պիտի մը դատ ըլլալու անհաւ խնդում մը ունիք, և ամենէն մեծ թափովը, որքան պիտի

ներէր ձեր ոյժը, կը գոչէք՝ Համերգ, յունական քաղաքակրթութիւն իրար խառնած թէ՝ «Յոյները գեղարուեստները, ինչպէս նաև երաժշտութիւնը քարձրագոյն կատարելութեան հասուցած էին,» և թէ այս ճշմարտութիւնը տարբերական դպրոցի աղաղներու, իսկ գիտեն, ինչպէս եւ կ'անգիտանամ։ Գիտեմ թէ այս ճշմարտութիւնը դպրոցի աղաղները գիտին, բայց կը փափաքէի որ՝ դուք անոնցմէ քիչ մը աւելի գիտցած ըլլայիք, դուք որ՝ նոր օրացոյցի հնախօսական բաժինը ստանձնելու յանդգնութիւնը ունեցած էք։ Տեսէք ի՞նչ կրսեն Բարիզի «գօնէս-վարթաւառ»ի գեղեցկագիտութեան և տեսական երաժշտութեան ուսուցիչը, Բոլ Ռուլոյն և Լուի Մալէ, Կէոէնի տուար գործին երաժշտական բովանդակութեան մէջ. l'hymne (cantique en l'honneur des dieux et des heros) éxistait en Grèce, mais c'était là un genre peu cultivé et les premiers auteurs véritables de toute hymnologie sont les Juifs.»)

Ռուլոյն, Մալէ այնքան մեծ հեղինակութիւն են որ՝ պէտք չունին կարծեմ մեզմէ սորվիլու յունական գեղարուեստից պատմութիւնը, և թէ իրենց կարծիքները այնքան մեծ արժէք ունին որ՝ ստիպուած էք ձեր վեհ գլուխը ծռեալ վար. չաս վար։

Հետաքրքրական մասն մը, ալ այս ամենէն ծիծաղելին դոր վերջի պահին ցի. կը գրէք «Վարկեան մը ընդունինք թէ Յոյները երաժշտութիւնը ընդունեցին, ուրեմն ձեր ըմբռնած արեւելեան եղանակներէն փոխառութիւն մը ըրած չեղան, որով յայտնի փաստերդ կը կորսնցնին իրենց արժէքը և հետևութիւնն՝ հայ եկեղեցական երգը կը գտնուի արեւելեան ըլլալէ։» Բայց կ'աղաչեմ գրական ձեռնածութիւն կը կատարէք, որքան դմտգալ է ձեզ հետ հպատաք կռուանի մը վրայ վիճաբանիլ։ Ցիշտ կ'սատատէք և միշտ կարծիք կը փոխէք։ Դեռ անցեալ օր կ'ընդունիք թէ արեւելեան երաժշտութիւնը արեւելեան է, մոգոյ աղեւոր պյս պարագան։ բայց ձեզ զատ ձեզ թէ՝ արեւելեան երաժշտութիւնը միայն «չարբի» կը նշանակէ։ Ինչ անհելի արատաբանութեամբ կրցար հաւատցնել թէ՝ երբ յունականը երգեցողութիւնն ընէ, հայ երգեցողութիւնը կը դադրի արեւելեան ըլլալէ։

Ամենէն դո՞ր թէ մեր ազգ այն է զոր հոն՝ ուր ամենէն ջանասիրէ պարարտ թիւնը կը կրէք մեծ մեծ սխալներ գծծելով։ Ամ ատ հարուած մը ազ։ ուած ըլլայ կը կարծէք, և բարոյասէր մը հոգերով կը ձանէք «կը ցաւիմ զր մեր մէջ չաս անդամ, գասասուած ներ հանաակ իրենց հանասուն։ դասասուած ճիշդեցնուն զարծամանան կիրառումն անդին չեն անցնիր։» կը նեղէք որ ազգ տալէն մեծ ցաւին մը ձեզ վերապահեմ ես ալ իմ կարդս ըստ։ կը ցաւիմ որ՝ մեր մէջ սկզբնական բանասէրներ դպրոցական դասասանեներ։ քանի մը գրագիտակներ։ մոլրասանց տեղեկութիւններու ճգնիմ պարարէն ալ ելլի չունին։

Երբ երաժշտութիւնը չէիք հանկնար։ լաւագոյն չէ՞ը ըլլար ձեզ համար։ պիրքս երբէք չի միջամտիլ։

* * *

Բժշկեան էք։ հանանակ մերժումը տենդոտ բանձերն համոզուած ըլլար կը թոռ մեր կարծիքներուն։ Երբ կ'ենդունի թէ ժամանակը կրնայ ազդել եվ բաժշտութեան վրայ, թէ մեր երգեցողութիւնները կ'ազդուին տարբեր, թէ հայ երաժշտութիւնը ոչ ընդհ։ երաժշտութեան վրայ։ բառած ճիշդ մը է։ Այս ամենը ազգագրութիւններ են իր յայտնած նախորդ կարծիքներուն։ Մերոյ Բժշկեան էք։ կ'ըսէ թէ մերը բոլորովին չէ այլագուած։ այլ հինին դրոմը կը պահէ։ ոչ ապաքէն եռ արվինգոնդ։ դիտի մէջ նոյնը բան էի թէ՝ հինին սկզբունքը միշտ կը մնայ։ Ձեզի դիտեր թէ ուրեմ այլեւս իր ծանոթ հանանակ կանգնաւիկնը։ Մէջոյն Բժշկեան էք։ սխալ մըն ալ ունիք կ'ենթադրէ թէ ուրեմ ձայնքերը յունական։ չեն։ և թէ է։ գարուն Գրիգոր Պալամ հնարեց։ Այդ ձայնքերը չատ առաջ գոյութիւն ունէին և թէ՝ զի թէ ուրեմ այլ տաններկու էին։ զոյս ցաւայ վերադեցին ուրեմ։ Եւ արդէն ժամանակագրական ալ մեծ սխալ մը չկայ։ ըլլայ անոնց ծագումը է։ դարուն կիրառելի, երբ Ն։ գտրոնն մեր չպրականկերը։ ուրեմ ձայնքերու վրայ կ'երգուէին։

Եւ ալ կ'զգամ թէ եկող։ երգեցողութեան խնդիրը իր դեն չեղած է այլեւս։ չեմ դիտեր թէ դրուն է յանցանքը։ Տարիներէ է վեր այդ խնդիրը կը յուզուէր Ազգ։ Մամլոյ մէջ։ Ուսասիած էի Ինչ ո՞ և է կարծիք յայտնելէ։ երբ ուրիշներ եռաձայներու և քառաձայներու Նոթոյթը կուգային հրամցնել մեզ։ եթէ այս անդամ ալ սորվուեցայ իսկոյ՝ հայ տաղանդի մը միջոցաւորութեամբ։ Պէտ ան, խմբագրական կարգադրութեամբ։ Ամենայն դեպս։ Ինչ որ ալ ըլլայ։ Ամենայն դեպս։ Ինչ որ ալ ըլլայ։ Ամենայն դեպս։ Ինչ որ ալ ըլլայ։

Գաղափարը մը չէ թէ՝ յայտնած այսչափ անմեղ դարտարարներս Ինչու պատասխաններու տարբերի մը յառաջ բերին։ և Ինչպէս չրսին նեղեցան վրայ, նիրեցին գրագրաց։ ազէն։ ու ձանձնոց։ ու գանոր։ հրան նանիկ։ ինանեցաց։ ասանը կարդեցին թէ անհերգաչնակ երգեցողութիւնը կը պաշտպանեմ, ոչ ինչ չաղ մը։ ազգը ոչնչի հակառակը հասարակաց։

Եւ եթէ ինչ այլեւս ապառած են իրենց արտասանական առարկութիւնները։ կ'ըսեն, թէ՝ օգտագործեցէք ինչ ուզեք։ դարմանագրքն։ ինչ ինչ ինչ։ Դարմանագրքն։ ինչ ինչ։ Ինչ։ Ինչ։ Ինչ։

Գ. Ղ. ՄԵԼՔՍԵԹԵԱՆ

ՍԻՅԱՍԻՅԱԹ

ՍԱՐԸ ԹԷԼԻՔԷ ՎԷ ԱՎՈՐԲ

ԶԻՆՏԷ ԷՋՆԷՊԼ ԲՄԲԻՅԱԶԱԲԸ

Բ.

Մէնտաթիի մասէրիչէ դէլինէ՝ հիանալի տրիմիրար՝ Զինին քիւրդերի արգէն մասէրիչամանէն զէնկին մէնէն քէթէրիմանէ պիրի օրարդեր միթթէֆիդէն պէյնտ խոյնդար։ օ հալտ՝ լիարէրէ Ավրոբա ասանատի քիւրանը էվէլբա Զինին գնանդրարա վէրմիշ օյ ուրը ալէգանի իլէ Գէլմանիա։

Զար հաղրէթիերինին էէվմը միւնասիպէթիլէ անքէրէ պիր զիսաֆէթ թէրթիպ օլունարաք՝ Ֆնամի թասամա իմքէնթօր հաղրէթիերի Զար հաղրէթիերինին չէրէֆինէ իսարէլ էդանմ իլէն իլէն չու մէօղլերի սէօյլէմէյ սիր։ «Ռուսիա էմբէրթօրը էէվմը վէլատէթինէ չէնկիքլեր իչմա ինիմէք Բրուսիա օրատանէ անասը գատանէսինին սիր։

Պունտան պիր սէնդ ադէտ Զինպաղ գէնանանկիղը սանամ ռէվլէթիերին ինդիմանը մանգաֆիդիլերի իլէ Գոնթ Վալատերսէյ Թէվոն գէլանմէշ իմիր։ Էրկէր Զինտէքի էվրօբա ասանքիրի չնանի մէտէքթիերինէ ավէտի իսէէք պիր հարտէ պուլունաօրսա պունա Ռուսիա իմբէրթօրունան Գոնթ Վալատերսէյ օյան էմն ու իմիրանը սէՋէրսի սիր։ Զինտէ իմբէրանին իմիմէ օյնն միլէը միթէմէտանէ ասաքիրինին սիկան արդասաշլէրդարը սալէր ալէմ հիանի թէսիր իմիմէքտէն խալի գամայանդանը իսմիտ իսէրիմ։

ԹԱՋՄՈՆԱԹ ՄԷՍԻԼԷՍԻԿ.—Մաքիմ օլանը իւղրէ թաղմինաթ հաղդանա տէօլէնիրէրին միթթէֆիգէն թանդիմ իմիմէ ալարդարը նօթայա ճէվապէն Զին միւբարիքնալարը էֆիրնեի Ինիսին ծգ պիրնեի կիւնի սէֆիրլերին էն գրանմիսինէ պիր նօթա թէֆիրի խէրէք պաղը իմիրազաթ սէմիյան իմիմիշլեր խա։ Օ զէմանանէն պէրու սիւֆերա մէղքիր նօթայա պիր ճէվապ վէրմէք իչին սէրիրերինան իմիլաք հաբլ իսէմիմիշլեր սիր։ Պու միյանա Ռուկիլիէ Բէքին սէֆիրի Սիր երնէսթ Սաթոլ Զին իչին ատան խաֆիֆ չէրայիսի միթէզամանին օյնադ իւղրէ պիր բրօմ նարարաղ պէրայի միւզաքերէ հէյէթը սիւֆերայա թէվոի իլէմիշ սիր։

Սիր Էրնէսթ Սաթոլ Զինէ ֆիւհադիգա 450 միլեօն թայլ թաղմինաթ թանմիշ օլունանաղ օյան պիշ, պուրանանն սէրնալ թէէսիյէսի թաղէպ օլունմայուպ հէր զէվէյինին թաղմինանա մուգապիլ Զինտէ 4%ֆայիզ վէ ½% ամորթիսման իլէ թանվիլաթ ալմաքնը թէլեֆի իսէյօր քի, պու սուրէթէլ տիեհուն 56 սէնէ զարֆինտա էյֆա իսիրմիշ պուլունանաղ սը։

Տուհունա զարչըլըզ օյանագ իւղրէ, 1. թուզա պիր վէրիլի թարն օլունանաղ, 2. տաֆիլի կէօմրիւք բուսումը վաղ ու իհտաս, վէ 3. ատնիզ վէ գարասան իսիալ օյուզանն էչեատան ալընմագտա օյան բուսումա 5 % զոմմ իսիլէնէք սիր։

Սէֆիրի միւշարիէյէ՝ Էնիրիթէրանդն էճնէպլի կէօմրիւքլերինէ 10% զամմրնա, վէ տէվլէթլերին միւշթերէքէն իթթաը քէֆիլէթ իթմէլերինէ մանէլիթ պուլունդրնը սէօյլէյօր։ Ֆբրանսա սէֆիրի սէվէթի մէթպուասնան ալարը մէէզանիէթի գաթիյէյ պիմանէ, միւշթերէք քէֆիլէթ մատոէմնէ մուվաֆագաթ իմիշ իսի։

Ճարօնիա վէ Սամբրիա՝ անճագ տիվէլը սայիրէէ գաղու օլունարը հայտէ, քէմնիլերինին սէ դէտա իմիմէլէքլերինի սէօյլէմիշ իսի։ Ալմանիա՝ պու պաղտէ չիմնիյէ գատար հէր պիր ֆիքր պէյան իմիմիշ իսէ տէ, պու ֆիքրին լէհինէ օլարը գալիէյն մաղնուն սը։ Շու հարտէ միւշտերէք քէֆիլէթ մատոէմնէ մուխալիֆ օյան եալնըզ Ամէրիգա սը։

Պիր ՐՈՒՍ ՏԻՊԼՕՄԱԹ ԻԼԷ ՄԻԼԼԱԳԱԹ.—«Նիւ Եորգ Հերալտ» գազէթասընին մուխպիրլերինէն պիրի՝ Ռուսիա էքիսպիրի սիյասիյատնանան պիրի իլէ վազգու պուդան միւլագաթը պէր վէճնի դէյնէնէր իմիշ սիր։

ՄՈՒԽՊԻՐ.— Ամէրիգանան Զին մէռէլէնմասի իմիթիսաղ իլէտիյի մէռլէք հաղդնուսա Ռուսիա նէ՞ ֆիքրէտ պուլունմայօր։

ՏԻԲԼՕՄԱԹ.— Տէվլէթլէր արասընա իմիթիլաֆ հասրլ օլաուղու զէմանդար՝ Ամէրիգա՝ հէր վազգի քէնտի իմիթիյարը իլէ Ռուսիա իլէ միմիթֆիդ իւլ էֆքէտար պուլընմադ սը։

ՄՈՒԽՊԻՐ.— Ռուսիա սէրիյէն Զինաէն ասքէրիրի չէքէճէք սի։

ՏԻԲԼՕՄԱԹ.— Պիզ՝ Ամէրիգալըար կիսի պու իշի անլաեամայօրուզ։ Զինաէ քիէլիէմիլի ամանքիրի էճնէպլիյէ գալարգէնա։ Իչին սիւրաթը թէվֆիէսի միւմքին օլապիլիր սի։

Պիզ Զին իչին պէյտ էլ միլել պիր իսթիգրաղ մէէլիթինաէ պուլընրյորը։ Զինան վէրէպիլէճէյի էն գուվվէթլի թէէմնաթ պու սէյնլ սի։

ՄՈՒԽՊԻՐ.— Մէնէլէնին սիւրաթը թէվվիյէսինի պունամ մը կէօրիյօրսունուզ։

ՏԻԲԼՕՄԱԹ.— Էվվէթ, թամ պունա վապէսթէ սիր։

ՄՈՒԽՊԻՐ.— Մանչուրի հաղդնուսա Բոսֆայա գարը պուլունան մուխտիֆիէթ սէնէլէրէտ էվվէլ սէմիր հալ իմիթիեաը Վէրիլտիյի էճնատէ իսրա օլընմալը իսի։ Պիր հիւքիւմէթ քէնտի նիմնարերինի էշղայա չէթէլէրինէ գարչը միւատֆաա իմիմէղ սի։

Իսանէն իչպու չըմնարֆէր իսթիթը ալէմի թիճարէթէ վէ պաղանուսա Ամէրիգալըարա բէք պէօյիք խըզմէթի օլաճագ սը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԼՊՍԻ.— Ըսթանաէրթօնան էչքիլէն պիր թէէլէկրաֆնամէն Պոթա օրասընդն չիմիսէ գատար հէր պիր զայիեաթա տիմ չար օյմամզ պուլընարդը թէէյիտ իսէյօր։ Ժէնէրալ Պոթա էֆրէնտի մասիա 15հնդէ էրմէյօ չէրբինի թէրք իսուպ կարգա սօղրու հարէքէթ իմիմէ սիր։ Պու արբաստ Ինկիլիզ Պիլլօք ֆբրգասը Պոէրլերի բրիճաթա մէճպուր իմիմէ իսէ տէ անդէրտէ պուլընան պիր «Մաքսիմ» միթրայէօզը իլէ Բրէօզօ թօրը վէ սայիր մանիմաթը հարպիյէյի զապթ իսէմիմէ պունանան սօնրա՝ Պոէրլէր Դարօլինայա էէրիմիշլէր սիր։ Ֆագաթ Գարասան «Թայմ»ը զազէթասնա չէրիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ նազարէն Ինկիլիզէր ելթիչիլպ տիւշմանլարընը չէրը մէզքիրի թէրքէ մէճպուր իմիմէլէր տիր։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ գրթասընդն զարպը չիմալի հուսուսընտա սաքին (մագասուտ) գապալիի Ինկիլիզ թօփրաղընա իլէտիքլերի թէճալիւզաթտան սօնլար՝ Ինկիլիթէրա ատօվլէթի թարաֆընան քէնտիլերինտէն 100,000 ռուպիաղը պիր թարվէյէ թալեպ օլընմըշ իսիր։

Գապայիը մէզքիրէ՝ մաթլուպ օրլան մէպպազտան սիւրանդրը թէտիրէ իմիմէլէր։

ԻՆԿԻԼԹԻՐԱ.— Հիւքիւմէթինէ մամլիքը էճնէպլիյէյէ իսրաճ օլընան մասէն քէօմիւրլերինէ պիր վէրիկիւ զամմ իմիմէք՝ ռագիպլի պուլընան ճէմանիրը Միսթէթիգայը՝ Ինկիլիթէրանդն պուհարէքէթինանէ խոթիճատէյէ սէվդ իմիմէ սիր։ Շիմտիյէ գատար՝ Միսիմէր միայը Ամէրիգատան Իթալիայա սաղամատէն քէօմիւրի իսրաճ օլընմամը փէքէն՝ պու սէֆա Նէվօսթիա վաբրը իլէ Նիւ Եորգատան Նաթալիյէ Իթալիա պարիրյէսի իչին 1000 թանէլթօլըգ քէօմիւր կէճտիրիլմէշ սիր։

ԻՆԿԻԼԹԻՐԱ պարիրյէ նէզարէթիի Մանչ սէնիզի ճոնանմասընդն թարիմ վէ իմիթիյաթ սէֆիյինը հարպիյէսինին թէլիլ թէլէկրաֆ ալաթը իլէ թէճիզի իչին էմր վէրմիշ սիր՝

Պունատան պէօյլէ Իսկիլիզ սէֆիյինը հարպիյէսի թէլիրիզ թէլէկրաֆ ալաթը իլէ միճէհհէզ պուլընմադ սը։

ՍՕՆ ՕՐԹՕՂ սէնէ զարֆինտա ֆրանսը թարիխիսէ ճէմիյէթի 11,004 զըթա սէֆիճէյի վէ 13,358 քիչիյի գազազէսէ օյմադպան թախլիս իմիմէ սիր։

ԻԹԱԼԻՍՏԱՆ. սօն տէֆա իճրա խոլէն թարիրի նուֆուսատա իթալիանուֆուսունուն 32,449,754է պուլիզ օլու

զու անլաշըլմէշ սը։

Պու թագարրաէ 20 սէնէ զարֆինտա իթալիանին նուֆուսի 4 միլեան բաստէսնամէ չօղալմէշ սը։

ԳԱՋԱՆ ԻՇԹԻԱԼԸ.— Հավրատա Կրավիլ Սէնթ Օնօրինատ Մ. Լարարվէլէրին ֆապրիգասընտա պիր գազայը ազիմ վուգուա կէլմիշ սիր։

Պիր գազան բաթլայարադ իքի քիչի վէֆաթ վէ իւչ քիչի մէճրուհ օլմէշ սը։ Գազայը մէղքիրին վուգուընան սօնրա ֆապրիգա գաբանմէշ սը։

«ՄՕՐՆԻՆԿ ԲՕՍԹ» ԳԱԶԷԹԱՍԸՆԴՆ Նիւ-Եորք Միհալպիրինին իշարընա նէզարէթ Ամէրիգա մաքիլ նէզարէթի թարաֆընան Միւճթէմէյի Ամէրիգանդն թիճարէթ ալէ մինդ պիրինէ պիրինէ ինկիլիզ իմիմէ օլաուղունա տայիր պիր Թագրմ իսթանպիլ ճէվապլարն նէր օլմամը սը։ Անանկ հաղբա մարթնցնա խիթար պուլան տուղուզ զարթքնա Ամէրիգա իսրաճաթը Ինկիլիթէրա իսրաճաթնանան 60 միլեան տալար ֆազլա օլմէշ սը։

ԲՈՐԻՋ ՊՕՐՍԱՍԸ

24 Մայիս 1901

Ֆրանսիոյ էնամը	101·37
Ռէնթի	321
Գոնսոլիսա.	23·27
Շրմէնտրֆէր	116.
Պանդ. Օթօման	555
Թրանսվալ	91.25

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԵՐ ՔՐՈՆԻԿԸ

[ՏԵՂԱԿԱՆ ԵՒ ԴԱՒԱՌԱԿԱՆ]

Շաբաթիկայ չորեքշաբթի օրը՝ Տ. Բարկէն Ծ. վարդապետ Կիւլէսէրեան, Տ. Խորէն Մ. վարդապետ Պէհրիկեան, Տ. Վահրամ Ծ. վարդապետ Շահլամեան Արմաշ պիտի երթան քահանայութիւն Տ. Եղիշէ Սրբազան Դուբեանի, Հոն արտասան ուսի օրը տեղի ունեցաւ լիք ուսը Մարիաւագ վարդապետի ի ներդրութեանն։

Այս առթիւ Ցուսակայ վիճակներէն ու գիւղերէն ալ բազմաթիւ ուխտաւորներ պատրաստուած են եղեր Արմաշ երթալու, և նոյն եկեղեցական մեծաշուք հանդէսին ներկայ գտնուելու։

—Պոլսոյ ազգային դերեզմանատան գործը դիտելու պատճառով յառաջ կը տարուի և ցարդ 300 կանգուն հանելի պատ չինուած է։

Ատան Ժողովոյ մէջ որոշուած է սոյն գործին նիւթական յաջողութիւնը համար՝ Պարարարքարանէն ժամանելու սօնար մը յանձնել նոյնչինութեան համար կազմուած Ծանանաժողովոյն։ որպէս զի դիտերին միջոցներով կարողանայ բարեկեր ազգայիներէն հանգանակութիւն ընել։ Ամենայն ուրիշ կարգադրութիւն ընդ։ Ամենայն դեպս։ Ինչ որ ալ ըլլայ։ Ամենայն դեպս։ Ինչ որ ալ ըլլայ։

Ամեն։ Ս։ Պարարարքը վայելուչ երգով չինուիլը կ'ուզէ։ Նոյնը կը փափաքի կարծեմ Ազգին մեծամասնութիւնն ալ։

Նոյն ամենապատուութիւնը՝ հինգշաբթի օրուան Ազգ։ Հիւանդանոցի մէջ տրուած ասանդական սեղանին վերայ թէ յայտարարեց բացորոշաբար թէ Պէտք մը համար չէ՝ որ նորէն պիտի վերաշնուի Ս։ Փրկչեան մատուռը,— որուխանեն գլխնենք թէ խրթիթի մը մէջ արդացուած աղօթքին ալ ընդունելի է Աստուծոյ առջեւ—այլ կը փափաքուի որ վերաշինեալ հասատատութեան ֆոնդը մասերն ալ ներդաշնակութեան և կանոնաւորութեան մէջ դրուին։»

Ուստի, Ս։ Պարարարքը՝ քիչ ծախքով չատ գործ տեսնելու ճարպիկութեամբ մը կ'ուզէ որ առ ձեռն պատրաստ դրամով մատուռն շինուի կամ գոյիկէ ձեռով։

Արդէն հաստատ տեղեկութիւն ստացուած է թէ՝ Ազնուաշուք Յակոբեան Մինասյէ էֆ։ ֆոլ 1500 լիրայէն աւելի տրամադրելի պատրաստ դրամ մը կայ, որ Հիւանդանոցի Ս։ Մատրան շինութեանը համար պիտի յատկացուի։ Եւ այս գումարը արդէն բաւականն աւելի դրամագրիր մը է։ Չինուելիք եկեղեցին «Տրոդոպիտ» մը ընել հարկ ըլլայ, թէ՝ «Վերաշինութիւն» հին տեղը մնայ։ թէ՝ ուրիշ նոր տեղ մը դրուի։

—Ամեն։ Ս։ Պարարքը Հայրը՝ կ'ուզէ եղեր Պաղատոյ համար Առաջնորդ դալան ընտրելի ներկայացնել վիճակաւոր Մարդպետի քարոզիչ Սրբազանը։

Պաղատա իրեն յարակից վիճակներ ունի Մարսիլ և Պարսա, ուր կը գտնուին մեր ազգայիներէն բարեկեցիկ ընտանիքներ, ու տեղական եկեղեցիներ։ Իսկ Պաղատոյի մէջ կը գտնուին երկու քահանայ և երկու եկեղեցի, մանչերու և աղջիկներու բարեկարգ դպրոցներ։

Թրքի Սահմանադրական վերջին ընտրութիւնը չուրն ինկաւ այն քանաւ պատճառաւ որ ընտրութիւնը Կոխանակ տեղէն Դաւառ։ Ժողովէն կատարուելու որ 35 անդամներէ կը բաղկանայ, և որ 40էն աւելի մասակայ գիւղեր՝ իրենց ներկայացուցիչներն ունին, բաւականացան են՝ Դաւառ։ Վարչութեան ձեւօք կատարուած ընտրութեամբ, որուն մէջ միայն 8—9 ձայներ կամ քուէներ կան, առանց գիւղացոց ներկայացուցչաց մասնակցութեանը։ մանաւանդ թէ՝ եկեղեցական տարբերն ալ բացակայութիւնը ոչ նուազ կ'ցնդի է այս տեսակ կարեւոր ընտրութեան մը մէջ։

Ուստի, կը յիշացնենք որ՝ ոչ ժամանակէն Քրիստ Առաջնորդը կ'ուզի ուրիշ ուղղութեան չրջանին մէջ քանի որ Ամեն։ Փոխանորդութիւնը ներկայացնող Տ։ Տնանտ քահանան ալ իր կէսը կորսնցուցած է յաչս Կրոն։ Ժողովոյ։

—Խարբերդի Առաջնորդ Տ։ Պետրոս Ծ։ Վ։ Բաղդասարեան, որ մեր վիճակաւորաց մէջ ամենէ բրածն է, չրսեն նախապատանանը, հուսկ ապա իր այս նոյնոր հասակին մէջ՝ «եկեղեցեաց»ի կոչնադիր-հիւսագիրն ընդունեց Խան Ժողովոյ նասին մէջ։

Զինք գիտեր ինչ պիտի պատասխանէ Տ։ Պետրոս վարդապետ՝ Խան Ժողովոյն սոյն հրամանին կամ որոշմանը, սակայն սա լաւ գիտենք որ՝ Տ։ Եղիշէ Ծ։ Վ։ Գալեցեանէ իր տեղէն չարժիլ չուզեր, մինչեւ որ Խարբերդի Տ։ Պետրոս վարդապետ՝ իր տեղէն չարժիլ չի տայ։ Եւ ինչու Տ։ Եղիշէ վարդապետը չարժի, քանի որ իր հիմակուան տեղը՝ Ցոյնեղեռեայ Նարը Գալնէի եկեղեցին է, հանդարտիկ մենաստրոյ մը։ Գանգիլեան վարդապետ փոխում նուսա թէ՝ Երբ Դաւթիոյ եկեղեցիէն առժամայ մեկնելու դառաց, ի վերադարձին չի կրցան իր նստարանին պաշտօնին տիրանալ։ Ուստի, փորձեան դրկին փիսիքը ինչ կը նշանակէ։

Միւս կողմանէ պէտք է դիտալ նաեւ որ Խարբերդի Առաջնորդն ալ պիտի Ջանայ իր հանգիստը չվրդովել։

—Ուրիշոյ մէջ Ազգ։ եկեղեցւոյ մը քատեացեալ չենք՝ տեղոյն կանոնիկ հանդիսաւորող կրմանէ խնդրոյ առարկայ ըլլալով։ Ազգ։ Պատրիարքարանի զեկուցուած է։ Ս։ Պարարքը իրենց ներկայացուցած է ուր որ անկ է։

—Այս Նարի Հանդիսաման ասեն ատթիւ Ազգ։ Հիւանդանոցը այլեւոյ ազգայնոց համար նորութիւններ էին արանց և կանանց յարկերուն մէջ տաք ջուր հայթայթելու համար հնասատուած «դերմօսիֆոն»ները, հեռաձայնը, ներքին պարարքը, արտաքին պարարքը մշակուած ըլլալը (բանջարեղենաց համար), կանանց Ցիմարանցի բաժինը դարձեալ պէտք է, թէ վերաշինելու և ուրիշ պիտակներով մը։

Ամեն։ Ս։ Պարարքը վայելուչ երգով չինուիլը կ'ուզէ։ Նոյնը կը փափաքի կարծեմ Ազգին մեծամասնութիւնն ալ։

Նոյն ամենապատուութիւնը՝ հինգշաբթի օրուան Ազգ։ Հիւանդանոցի մէջ տրուած ասանդական սեղանին վերայ թէ յայտարարեց բացորոշաբար թէ Պէտք մը համար չէ՝ որ նորէն պիտի վերաշնուի Ս։ Փրկչեան մատուռը,— որուխանեն գլխնենք թէ խրթիթի մը մէջ արդացուած աղօթքին ալ ընդունելի է Աստուծոյ առջեւ—այլ կը փափաքուի որ վերաշինեալ հասատատութեան ֆոնդը մասերն ալ ներդաշնակութեան և կանոնաւորութեան մէջ դրուին։»

Ուստի, Ս։ Պարարքը՝ քիչ ծախքով չատ գործ տեսնելու ճարպիկութեամբ մը կ'ուզի որ առ ձեռն պատրաստ դրամով մատուռն շինուի կամ գոյիկէ ձեռով։

Արդէն հաստատ տեղեկութիւն ստացուած է թէ՝ Ազնուաշուք Յակոբեան Մինասյէ էֆ։ ֆոլ 1500 լիրայէն աւելի տրամադրելի պատրաստ դրամ մը կայ, որ Հիւանդանոցի Ս։ Մատրան շինութեանը համար պիտի յատկացուի։ Եւ այս գումարը արդէն բաւականն աւելի դրամագրիր մը է։ Չինուելիք եկեղեցին «Տրոդոպիտ» մը ընել հարկ ըլլայ, թէ՝ «Վերաշինութիւն» հին տեղը մնայ։ թէ՝ ուրիշ նոր տեղ մը դրուի։

—Ամեն։ Ս։ Պարարքը Հայրը՝ կ'ուզէ եղեր Պաղատոյ համար Առաջնորդ դալան ընտրելի ներկայացնել վիճակաւոր Մարդպետի քարոզիչ Սրբազանը։

Պաղատա իրեն յարակից վիճակներ ունի Մարսիլ և Պարսա, ուր կը գտնուին մեր ազգայիներէն բարեկեցիկ ընտանիքներ, ու տեղական եկեղեցիներ։ Իսկ Պաղատոյի մէջ կը գտնուին երկու քահանայ և երկու եկեղեցի, մանչերու և աղջիկներու բարեկարգ դպրոցներ։

Թրքի Սահմանադրական վերջին ընտրութիւնը չուրն ինկաւ այն քանաւ պատճառաւ որ ընտրութիւնը Կոխանակ տեղէն Դաւառ։ Ժողովէն կատարուելու որ 35 անդամներէ կը բաղկանայ, և որ 40էն աւելի մասակայ գիւղեր՝ իրենց ներկայացուցիչներն ունին, բաւականացան են՝ Դաւառ։ Վարչութեան ձեւօք կատարուած ընտրութեամբ, որուն մէջ միայն 8—9 ձայներ կամ քուէներ կան, առանց գիւղացոց ներկայացուցչաց մասնակցութեանը։ մանաւանդ թէ՝ եկեղեցական տարբերն ալ բացակայութիւնը ոչ նուազ կ'ցնդի է այս տեսակ կարեւոր ընտրութեան մը մէջ։

Ուստի, կը յիշացնենք որ՝ ոչ ժամանակէն Քրիստ Առաջնորդը կ'ուզի ուրիշ ուղղութեան չրջանին մէջ քանի որ Ամեն։ Փոխանորդութիւնը ներկայացնող Տ։ Տնանտ քահանան ալ իր կէսը կորսնցուցած է յաչս Կրոն։ Ժողովոյ։

—Խարբերդի Առաջնորդ Տ։ Պետրոս Ծ։ Վ։ Բաղդասարեան, որ մեր վիճակաւորաց մէջ ամենէ բրածն է, չրսեն նախապատանանը, հուսկ ապա իր այս նոյնոր հասակին մէջ՝ «եկեղեցեաց»ի կոչնադիր-հիւսագիրն ընդունեց Խան Ժողովոյ նասին մէջ։

Զինք գիտեր ինչ պիտի պատասխանէ Տ։ Պետրոս վարդապետ՝ Խան Ժողովոյն սոյն հրամանին կամ որոշմանը, սակայն սա լաւ գիտենք որ՝ Տ։ Եղիշէ Ծ։ Վ։ Գալեցեանէ իր տեղէն չարժիլ չուզեր, մինչեւ որ Խարբերդի Տ։ Պետրոս վարդապետ՝ իր տեղէն չարժիլ չի տայ։ Եւ ինչու Տ։ Եղիշէ վարդապետը չարժի, քանի որ իր հիմակուան տեղը՝ Ցոյնեղեռեայ Նարը Գալնէի եկեղեցին է, հանդարտիկ մենաստրոյ մը։ Գանգիլեան վարդապետ փոխում նուսա թէ՝ Երբ Դաւթիոյ եկեղեցիէն առժամայ մեկնելու դառաց, ի վերադարձին չի կրցան իր նստարանին պաշտօնին տիրանալ։ Ուստի, փորձեան դրկին փիսիքը ինչ կը նշանակէ։

Միւս կողմանէ պէտք է դիտալ նաեւ որ Խարբերդի Առաջնորդն ալ պիտի Ջանայ իր հանգիստը չվրդովել։

—Ուրիշոյ մէջ Ազգ։ եկեղեցւոյ մը քատեացեալ չենք՝ տեղոյն կանոնիկ հանդիսաւորող կրմանէ խնդրոյ առարկայ ըլլալով։ Ազգ։ Պատրիարքարանի զեկուցուած է։ Ս։ Պարարքը իրենց ներկայացուցած է ուր որ անկ է։

—Այս Նարի Հանդիսաման ասեն ատթիւ Ազգ։ Հիւանդանոցը այլեւոյ ազգայնոց համար նորութիւններ էին արանց և կանանց յարկերուն մէջ տաք ջուր հայթայթելու համար հնասատուած «դերմօսիֆոն»ները, հեռաձայնը, ներքին պարարքը, արտաքին պարարքը մշակուած ըլլալը (բանջարեղենաց համար), կանանց Ցիմարանցի բաժինը

մէջ աւելցած 30էն աւելի պարուներով ինքնարանը, Լայն, Լայն, որոնք ամենքն ալ պատիւ կը բերեն Ազգ. Հիւանդանոցի պատուարժան Հոգաբարձութեան եռանդուն գործունէութեանը։

— Երուսաղէմցւոյ նրբագեղութեան բաժինը՝ կարծուածին պէս մանկական չը պիտի կենայ ըլլալ, քանի որ անոր շատ կողմերը՝ հինգապէս նորոգուելու կարօտութիւն ունին։ Ուստի Երուսաղէմցւոյն մնայն այն ընդարձակ սենեակը որ հնգութիւնն մըն է, և. որ Իզմիրցի Մովսէսեան Յովհաննէս Պատրիարքի նկենակ կրնուի, նոյն մասը մի միայն անփոփոխ պիտի մնայ։ Մնացեալ յարկերը նորոգութեան անհրաժեշտ կարիքութիւն ունին։ Ուստի, երթալիք ծախքը՝ 200 լիրայէն աւելի կ'նեղդրուի, որուն մէկ մասը՝ կը յուսացուի որ բարեսէր ու առատաձեռ ազգայինները պիտի վճարեն։ Ս. Երուսաղէմայ Առաքելական Աթոռոյն Նուիրական ծառայութիւն մը մատուցանելու մտօք։ Վասն զի Երուսաղէմ ալ՝ նման օրինակ պարագաներու մէջ իրեն լուման չէ ուղարկած Պոլսոյ Պատրիարքարանին և Իւսկիւտարի նախկին ձեմարանին։

— Մեր ընթերցողներէն ոմանք մեզի դիտել կու տան թէ՝ ինչու համար Համբարձման տօնի օրը՝ կրօնական մը՝ ուրիշ տարիներու պէս Հ. Հովսեփ Դաղլը չ'ելլէ, և Երկուս հոգ ժողովուրդը՝ պծրտաւորուելուս արեւոյն տաքութեան, քրտինքի մանելով՝ Նաղը - Դարաբէդի մինչեւ Ազգ. Հիւանդանոց, հեռագրան երթալու տարնկարուց։

Աւելի լաւ չէր ըլլար, որ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը կանխաւ կարգադրութիւն մը ընէր երկաթուղիի վարչութեանը հետ։

— Ուսումնական Խորհրդոյ չաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ նէրկի Ղալաթիա, առանձնատուն Թեամբ Տօքթ. Վ. Ս. Թորգոմեանի։

1. Ներկայ չէր՝ մանր ուսուցչական ընտրութիւններու Քանչ Ցանձնաժողովոյ կազմութեան և պաշտօնին կիրառութեան մասին խորհրդակցութիւնէ մը յետոյ որոշուեցաւ։

Ա. Հիսանդ տալ Ցանձնաժողովին որպէս զի կազմակերպն Կանոնագրի 33րդ յօդուածոյ արամադրութեան համաձայն անցեալ տարուան առաջին քննութեան մէջ անցկացող եղող ընտրելիները 1902 յունիսին միայն ընդունուին երկրորդ քննութեան։

Բ. Սոյն ուսուցիչները և ուսուցչուհիները որ թէեւ վկայական չունին, բայց արդէն պաշտօնի վրայ գտնուելով, մասնաւոր կարգադրութեամբը արտօնուած էին մինչև ներկայ դպրոցական տարուոյ վերջանալը իրենց պաշտօնները, այնպիսիք եւս այդ ժամանակէն յետոյ չկարենան այլեւս պաշտօնավարել առանց ի ձեռին ունենալու իրենց վկայականը։

2. Գաւառական մէջ քանի կարեւորագոյն ազգային վարժարան նոյն համար պաշտօնակիր ընդունուած ըլլալով, յանձնուեցաւ Դիւանին որ եթէ վկայական ընտրելիներ կան, անոնց մէկ ցուցակը ներկայացնէ իրեն։

3. Որոշուեցաւ Խորհրդոյ 105 նիստերու առնչութեամբ վերջնական ընթերցումը և վաւերացումի կարգարկ սկսեալ յառաջիկայ ուրբաթէն։

Զբաղեցաւ նաև 10էշ ամի անդրանիկ և գաւառական կրթական մասնաւոր գործերով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Արմաշ - Դպրեվանք

Դպրեվանքս վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել բարեպաշտ ուխտաւորաց թէ յառաջիկայ Հոգեհանգստեան տօնին (մայիս 20) Դպրեվանքի շրջանաւարտ դասուն սարկաւագաց վարդապետական ձեռնադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ։

Երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են։ Անցագրի հարկ չկայ, կարեւոր է միայն Օսմանիյէ կամ Համիտիյէ թղթերէ ունենալ ի ձեռին, կայարաններու մէջ ցոյց տալու համար։

Նիկոմիդիայէ Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է, տեղական իշխանութեան շնորհիւ, և վանքին կողմէ յատուկ պահպանիներ կարգուած են՝ ըստ սովորութեան ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։

Նիկոմիդիոյ մէջ դտնուող վանքին գործակատարները պիտի ջանան ուխտաւորած պէտք եղած դիւրութիւնները ընծայել։ (Ընդ.)

ՄԱՍԻՍ Հարաթաթերթի այսօրուան թիւին բովանդակութիւնն է։ — Դարձեալ ցնցիչ ինդիրը. Ռուս Ց. Պէրպէրեան։ — Քրիստոս (Նորավէպ) Բրիզանթիմ։ — Կարճ պատասխան մը. Կ. Ս. Իւթիճեան։ — Դիրքատեսակ (Վերջինմաս)։ Դր. Մալխասս։ — Հոգեոր խրատ (բանաստեղծութիւն) Վ.Մ.Բ Դիս։

Յայտարարութիւն Ուսումնական Խորհրդոյ

Ուսումնական Խորհուրդը ներկայ յայտարարութեամբ կուգայ հրաւիրել Մայրաքաղաքիս թաղային վարժարանաց Տնտեսչներն և Աւագ Ուսուցիչները որ բարեհաճին՝ ցվերջ դպրոցական տարւոյ՝ Խորհրդոյ հաղորդել իրենց վարժարանի բարձրագոյն կարգի այն աշակերտ ու աշակերտուհիի անունները, որ տարւոյն ընթացքին մէջ թէ վարքի և թէ ուսմամբ ամենէն աւելի օրինակելի հանդիսացած է։

Կ. Պոլիս 8 Մայիս 1901 Կ.Դ.

Ա.Զ.Դ.

Կէտ-Ֆէրէյ դաստիարակ-Ռիւնտ Բէյոյէ Արքիվարանցի մէջ 13 Մայիս 1901 ժամ 1½ — 4 (Բ. Ե.)։

ԲԱՑՈՒՄՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆՑ ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ Դասախօսք

1. Ռեթէոս էֆ. Պերպերեան — Շարունակութիւն Հոգեբանական - Մանավարժական դասոյ։

2. Մտեփան էֆ. Կոիրտիկեան — Ակնարկ մը օսմանեան հին և նոր մասնաբերութեան վրայ։ (Ընդ.)

ՏՕՔՏՕՐ
Մ. ՁԷՎ Ա.ՀԻՐՃԻ
ՄԱՍՆԱԳԵՏ
ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ՈՉԻՆՉ
ՄԱՆԱՒԱՏԱԼՈՒ
Ա. ԻՐԱՆՈՒՆՔ

ՎԱՂՈՒԱՆ ԵՒ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹՈՒԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1901		1318 Տ.Ճ.	1901 Լ.Տ.
Օր	Մայիս	Սգիր.	Մայիս
13	* Է. Կիրակի. ԽԴ. օր Յին։ ԵՐԿՐՈՐԴ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ։ Դիշ. աւագ. Օրհ. բձ։ Հետ. դձ. «Համբարձաւ։» Օրհ. Ղկ. «Մեծասրաշ։» Հրց. Ղկ. «Այսօր արարիչդ։» սարօր։ Անդաս. գաղուստ. և յերեկ։ Ճաշդ. դձ. «Զգալուստ։» Հր. դձ. «Որք անկ.» և «Համբարձաւ։» — Լա. Հոգեգալուստ։	7	26
Մդ. Արեւ. 9.20 Կէսօր 4.42			Կէսօր 4.35
14	Բշ. բկ. ԽԴ. օր Յին։ Օրհ. աւագ. «Որ համբարձաւն։» Հր. դձ. «Որք անկ.» և «Համբարձ։» Հրց. Դկ. ա. «Որ զամենազօր։» Ճշ.	8	27

ած. «Որ համբարձաւն։» Հր. դձ. «Որք անկ.» և «Համբարձ։»

ՊԱՏՄԱԿԱՆ։ — 5րդ տար. թագաւոր Նիքոլա Բ. Կայսր Ռուսաց։

—1869 մայիս 13ին կը մեռնի Տ. Յովսէփ Թորոսեան, որ եղած է հիմնադիր Լէմպերկի Թորոսեան հասարակութեան ուր կը կրթուին հայազգի մանուկներ։

—1898 մայիս 13ին կը մեռնի դերման հայազգի Ֆրիտրիխ Միւլլէր (Ն. Տ. 25 մայիս), որ ծնած էր 1834 փետրուար 21ին Պոհեմիոյ մէջ։ Գրած է լեզուագիտական ուշագրաւ ուսումնասիրութիւններ հայերէնի վրայ։

— 1899 մայիս 13ին Զամբարայ Մաբրեանց, ռուսահայ խմբագիր, որդի Մը. Մաբրեանցի, կը վախճանի Մոսկուայի մէջ։

—1843 մայիս 14ին Յովսէփ Թաղուդճեան, եւրոպական լեզուներու հմուտ ուսուցիչ, որ Պոլսոյ աշխարհագրաւոր մշակող անդրանիկ գրողներէ մէկը եղած է, կը մեռնի Կ. Պոլսոյ մէջ։ Ծնած էր 1808ին։

ՏԱԼԽԻԼԻՅԷ

ՍԷԼԱՄԼԷԳ ՐԷՍՄԸ ԱԼԻՍԻ

Վէլիի Էֆենտիի պի մինիսթրիմիզ Բանիշանմրը էֆէնտիմիզ հաղորդիչների տախտի կիւն Սալաթը ձիւմասայ Հէմիտիյէ Ճամիի չերիֆիսնաէ եռա պուլունիրլար տրն։

ԱԼՄԱՆ ՕՐՏՈՒՍՐՆՏԱ ՕՍՄԱՆԼԸ ԶԱՊԸԹԱՆԸ։ — Նայէ Ֆրայէ Բրէսի կազէթասը Բրիւսիա օրտուսրնտա պուլունան ծնկէշ օսմանլը դապրիմանրնն ընթիպէկի ասքերիչէրի պու տէֆա թերրի իսլէպիսինի իշարասան սօնրա, պու քէֆիյէթմին տէ օսմանլըլարադի մէզիյէսաթը Թաղիրիյէի պաքերիյէ պիր նէլիկ ալսայիլէհէկինի եազմըշ տրը։

ՄԷՍԻԹԻՍ ՆԷԶԱՐԼԻԹԻՆԷ ֆիա։ Էմլաքտան վերկի արամրլամասը Մաղիյէ նէզարէթինէ իշար իսթիմիշ տրը։

ԷՖԹԻՄԱՂ ԽԱՖԹԸ ԹԷԿՆՈՒԱԹ ագճէնէկ մանպուպէն Տիւյունը Ռումիլէյէն 3000 լիրա տանա վէրիլմիշ տրը։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ԹԷԼԷԿրաֆ իսթԹը իշիւն միպայաս ծլբնանագ էշնա վէ ալաթրն մինանգասասը իսիթամ պուլարագ՝ էվրադը տաիրէի այիսէքինտէն Պապը Ալիյէ Թաղտիմ օլընմը տրը։

ՍԷԼԱՆԻՔ Համիտիյէ մէչիթէպի րիւշտիյէսի մէնֆաաթրնա 1000 լիրալըզ պիր րիանգօ քէշէտէսինէ մինասատ Ֆլընմը տրը։

ԳՈՒՆԵՍ հայան դանայիրի Մայիսին օնրնանը կիւնիս աչրլմը վէ երիսի պիրինճի կիւնիս տախի իբի Թաղրմ հայվան դաչուսը իճրա իսիլէճէքմիշ։

ԷՆԻՐՕԲԱ բիսացարրնտա դանվէ վէ բամուգ ֆիյաթլարրնրն Թէրազբրը մէչմալ պուէլունրյօր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՎԷ ԲՕՍՖՈՐ մատամէլաթը ումումիյէսինէ մահսուս թէքմիլ ալէթ վէ էսէվաթը ֆէնտիյէնին միպայասրնա մէչմուրը դօմիսիոն իքմալը վազիֆէ իսթախսնտէ։ պու վազիֆէ սիւնտան սօնրա քօսթախսնէ մէչմիսի իսարէրինճէ իճրա օլընճագ պրը։

ԻԹԱԼԻԱ ՍԷՖարէթի մաղլանթա կիւզարը դօնթ Կալիյանի էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ կիսէրէք Խարիճիյէ նազրը Քէվֆիզ դաչա հաղրէթլէրի իւէ միւլագաթ իսթմիշ տրը։

ԻՍԹԻՆԱՖ ՄԻՒՏՏԱԻ ՈՒՄՈՒՄԻ ԼԻՑԻՆՏԷՆ Թիրսկր Մաբրան պէյնի իրէնֆասը պուլունան Թարպալուսը Դարպրտան ֆիրար իսէլէք էրզսպը ֆէտասանան օլսուզը զանընդյա մայիս 8 թարիխի ախշ ու կիրիֆթ միւղէքէրէսի իլան իսթտիրիսմիշ իսիիսէ տէ մուսմանլէրէ պունտան ադամմ ավֆը Ալիյէ մաղհար օլմաշ վէ Խարիճիյէ նէզարէթինէ իսթիխամ պույրուլմադան պուլունմըշ օլսուզընտան՝ թաղրի միւղէքէրի վազրն հինտի գամմըշ օլմաղլէ թասսիֆի քէֆիյէթ ալրը։

ԷՎԼՈՒԼԱՏԱ՝ ֆէշրինանը իսայինանէտ պուլունմաղընտան սոգայը իսթիհամ իսիլմիշ օլան Բօֆէրատամ չէնգիզ-տերի Սալ Նուրի էֆէնտիսին արզընթէպարիէթ իսթէսէ իշլէտմէսի կիւն միւատէթ վէրիլմիշ տրը։

ԱԹԻՈ ԱԳԱՉԼԻՐ։ — Իտարէյի մախասուսէնին կէրիա վաքուրլրա օթուզ սանտրգ էսկի ֆորտանար Սէլանիքէն Տէրսաատէթ վիրմէա իսթիմիշ տրը։

ՄԷՐԹԷՊ ԻՍԼԷՄԻ։ — Դարդա կէսմրիքատ ճանմըշ օլան ըրամ մէքթէպինէն ինշաատրնա մէտար օլմադ իւզրէ 4000 զուրուշլուգ իսանէ պիլէթի թէվզիր իշլէն միւատատ թաշէպ իսիլմիշ տրը։

ՖԷՐԻ ՓԻՕՌԻՆ ազէֆէզ ֆապրիգասրնրն եազբրլամադը Պէյօղլու Միւթէասրբէյրը մադամը ալթինտէն իսթիխսար գէլընմըշ վէ լարդմ կէլէն թէտապիրի միւէասիրէյէ տէֆթիրէս օլսնարադ եանկընրն դանդիրը ազապինտէ պուատրրբրմշ վէ ֆապրիգանրն պէքճիլէրինտէն Սէյֆէտտին Բեազիտ վէ բէֆիքլէրի տէրպէսթ կիսիլմիշ տրը։

ԷՎԼԵԼԲԻ ԿԻՆՃ Գոամ Դարբոնա դուհուր իսէն քէրեքթէէի տիւքանընրն հարիդիրնին սէօտուբուրտիսկնտ բաթրիդանանէ թասլուսնպասը վէ Դոամ Դարբոնա սարքը մէտայի իսթմիշլիր տրը։

ՋԻՆԱՕՅԼԸ։— Էվլէքլիկնէ բէրնէկ բաղարրնա քիրէճ վէ թաղրանդրդ իսէն պիր էրվէնի եօլարիւմիշ վէ էճնաբէտ քարքաթ գասարդա իրրատիմիշ տրը։

ՐՈՒՍԻՍ ՊԱՀԸԲ ՍԷՖԻՐ Գիւրաբ գօմանտանը ճէվգսի Սամիրաբ Մրիւկէր եանանտ սուարրնա ազդանդ Ցարա քէթ իսթմիշ տրը։

ԵՈՒՆԱՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻ։— Գրալ Եօրկեաս Ամինայա ավէթ իսթմէզսէն էվէլ Գօրիուտաքի սէֆիյէտէ պիր գաչ կիւն իդամէթ իսէճէք տիր։

—Շերասաս պուլունան պիր չարգա ֆապրիգասը միւէթէրէք օլարագ 30,000 ղարանմի զարիաթ օլմուշ տրը։

ԳՈՒՄ ԳԱԲՈՒՏԱ ՍԸՐԴԱԹ։ — Գումգ Գաբու Մուսալա ճատատէսինտէ պուլունան գալաթը Սարդա Էվվէլբի կիսէ միւասֆիրլիքտէ պուլունպուզդ էսնանտէ տիւքանարնն ճամ գաբունը գէրբարագ իչէրի սարիք կիրմիշ էրէյիսէ պագբը սրգաթ իսիրմիշ տիր։

ԵԱՆԻՍԻՃԻ։— Կէչէնտ չէնրիմիզէ կէլմիշ օլան Ամման սէկանարրնտան պիրիսի թիւնէլտէն չրգմագտա իքէն մէրգուսմէն 500 ֆր. գրմէթինտէ օլան սատաթրնը պիր եանքէսիճի այրըմըշ տրը։

ԳԱԼՊ ՄԷՃԻՏԻՃԷ սիւրմէսինտէն տօլայը իթթիհամ իսիրմիշ օլան Նիքօլ նամ շախս ան սէնէկ միսատէրիէ քիւրէյէ մահքիմ իսիրմիշ տիր։

ՋԷԼՋԷԼԷ։ — Տիւն Իզմիրտէ չիսէթլիճէ պիր հարաքէթի արզ վուգուս պուլմուշտր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՆԸՆ 1901 պիւտճէսի 93 պուչուգ միլիոն ֆրանգ հարլաթ վէ 19 միլիոն ֆր. մէսարիֆաթ գէչէսթէրիյօր։ Իչպու մէսարիֆաթ մէյմանրնսա 21 միլիոն ֆր. մէսարիֆաթը ասր գէրիյէ վէ 31 միլիոն ֆր. տախի մէմլէքէթին սուլուսնաթլնա թախսիս էսիմիշքէր։

ՎԷՊԱ, — Մայիս 21ինէ Պարարատ 1 վուգուսաթ օլմուշ տրը։

ՏԻՒՆ Ցէնէր Պուլկար քիլիսասրնսա Ս. Սիրիլ։ վէ Մեթոտ եօրմուլարը միհնասիպէթի իլէ պիր այինը թուհանի իճրա էսիրմիշտիր։ Մէրասիմի բուհանիյէ էնսթիթիսնա՝ քիլիսա խրնճախրնտ թաղուլ օլսուզ Պապ իսթիհամընսան սօնրա Մ. Կէչօֆ Պուլկար միւթէկէրանրնն թէպրիքատրնը գասաղ էթմիշտիր։

ՍԷՎԱՆԻԲ Վալիի ճէսիսի Թէվֆիք պէյ էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ կէլէճէք Սարազամ տէվլէթլու Մալիլ Բիճաթ բաչա հաղրէթլէրի իւէ միւլագաթ իսթմէզ տիր։

ՍԹՕՐՀՄԱՄ Սէֆիրի Շէրիֆ բաչա Դաքիսպահի գարրնճաարրնա կիսթմէյէ միւասատ իսթիհսալ իսթմիշ տիր։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ Միւթէսարֆրը ճէսիսի ճէմիլ պէյ ղիր գաչ կիւնէ գատար մահալը մէմուրիյէթինէ ազիրէք իսէճէք տիր։ Միւամալէնի էվվէլքի կիւն Երուսաղէմ Ռում Բաթրիք վէքիլի զիպարէթէ վէսա իսթմիշ տիր։

ԲՐՕՖԷՍՕՐ Բիտէր վէ Տաբէ էֆէնտիլէրին զօնթրաթչարրնրն թէճարութիւնը զօնթրաթչարրնրն Իրանէ Սէնիյէ Շէրէֆհանսը պուրուլմուշ տրը։

ՍԱՊԸԴ Եանա վէ Շգօսրա վիլայէթլէրի Ազրնէ միւֆէթթիշի Սէյգօ Անէքսանտրովիչ էֆէնտինին պիր մէմուրիյէթէ գայրըլմասը Տախիլիէ նէզարէթինէ էմր պույրուլմուշ տուր։

ՏՐԱՊԻԶՕՆ Մէճլիսի խարէ ազարը նա Բէրթէմ բաչա իլէ Մակրակէ։ Գ. բակէօ հան իսթիհսալ իսիրմիշ էր տրը։

ՍԻՍՍԱՄ Պէյլիյի իւէ լիմանար ինշասի միւթէահհիտի պէհիսնէ 14000 ֆրանգ պիր մէպղազ խուպպասնտա իսթիհսաթ գատաղ պուլմուշ տուր։

ԱԹԻՆԱ. Ամման մէքթէպլէրի մուտրի Տէօրթէնչի չակիրանը իւէ պէրաբեր Տրօվանա խարապէլէրինի կիյարէթ իսթմէսինէ ֆիւասասաէ իսէրէք թէսհիլաթը լազմէ կէօսթէրիմէսի խուսուսունա իրատէյի Սէնիյէ Շէրէֆսուտաք պուրուլմուշ տրը։

ՏԻՐՍԱԱՏԷԹ վէ պիլասը ֆէնալա ֆրանսրարրը մասա եէնիյէ մէնմար էյէլքը ֆէնտիյէ իբալը վագիֆէ իւէ բարօրքը թագամմիմ զվկաս Իչոյ ս բարը կ էթմէքճիլեր նեգասնամէնինէ թրոչանան զաղը նօղգանլարրն իւալէ խիրէսի լիզումա կէօսթէրիլմէքճէ տիր։

ԻՆՃԷ ՍՈՒ զարմգամը սապրը ալէյինտաէ թաղդիգամ իճրա իսիրմէքճէ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՏԻՒՆՃԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԲԷՐԼԻՆ, 23 — Բաստիկնիֆոնրն ճիհէթի զարպիյէսինտէ Պոգսրրար իւէ Զին ճէնէրալը Վիճսրանրն թէնիթը գնմանասրնտա պուլունան պիր-թաղրը արասրնտա պուլունան պիր միւատէմէն ճէսիս վուգուս պուլմուշ տրը։ Պոգսրրարրնը զայիաթը 110 քիլիմէտր իսարէթ պուլունուր։

ԲԻԼԲԻԶ.— Բէլճիսան իշար օլանսրզնա կէօրէ սիւէլէի միւթէֆիգա սիֆէրասը Ամերիգա սէֆիրի միւասթէանա զարագ Զին թաղմանթրնտա թէնգիյաթ իճրասրնը զապտլասան իսթիհնա իսիյօրլար։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՕՆՏՐԱ — Մէէլիսի մէպուսան հարպիյէ նազրը Մրաթը ձօն Պրօարիգ Լորդ Բիլնէրին ճէնտրալ Ամերիգասա Ինկիլիզ ասքերինին իճրագ էդէտարէրէ մուսաֆիգագլիքտան մէնմուն պուլունսրզնը պէյան էյլէ տէմիշտիր քի «Մահարէպնին պրագասար ուզուն սիրտսիլինին էսպապը մէրքէզէ իճրասրնը գալէթ վասը օլսա Ֆէերէրին քիչէք մ'միւթրեղէլէրէ զգնուր իսթարքէրին քէֆիյաթրնտան իպարէթիր, Լորտ Բիլնէր մահարէպնին իսթիմանը թամիրի իչին հիչ պիր թէսարիրատ գուսուր իսթմէյէճէք տիր»։

ԼՕՆՏՐԱ — Տէյլի Մէյլ կազէթասը Լորտ Բիլնէրին գարիպին իսթիճա իսէճէյնի թէճսմինէ պէյան իսիյօրլար։

ԼՕՆՏՐԱ — Ֆէերէրին Լինտ Նաթալ միւթէֆիքճանրը թէճամիւզ ասղրլանպրգալարը Թրանսվալսան սարը նան մուխթէլիֆ թէլէկրաֆճանէլէրէ անպաշրլրճօր։

ԼՕՆՏՐԱ — Թրանսվալը ազապրգ բէյսի Բրէթօրիսրն վէֆան էթմէսի զաղէթալարտա օգուտլանիր։

ՎԻԵՆՆԱ։ Վիեննա մասպանսրը խարիճիյէ նազրը Դոնի Կոլուխոլիքինին աճէլալը սիմսարէյէ հազրէյէ սաւիր ոգուսրը լայիսանան պանն իւէ մէգքիր լայիսանրն Ամերիգա-Մաքսիմիլիանսրը իթթիհսալ էյէտարի բուլթիրգալը իքալը վուգուհ վէ մէմանէթլէ միւասավէր օլսուզրնը մագամը թաղարէտ պէյան խիյօրլար։

ԲԱՐԻԶ — Մէճլիսի Այան վէ մէճլիսի մէպուսան թարաֆրնտան թասվիպ օլունան հէմիլէնը Սրուսպանիյէ լայիհասընը թէպդիգ մէմուր գսմիսնրն թէչքիլինէ պու կիւն պայանմըշտրը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Խսհ. Ուսմ. ասիւն ազչագրա.	27—005
» » » էն եկ. քսէք	27—07
» » » էն այաղը	26—39
Բուսմլի չրմէնս ազչ. գրնա.	114
» » էն հիւքսէք	115
» » էն ալաղը	11[illegible]

ՊԱՆԴԱ ԱԳՄԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ազարանը Օսլիր.	14—
Սիկարէթ Ա.	92
» Բ.	54
Թրամվայ	64—05
Ժուքանա	1—85
Օպիկանսն Թրամվայ	480
Ասլքենա	4—20
Գրէսի Ժէնէրալ	1—05
Սասիէթէ Օթօմանա Լոկ լիրա	0—13
Լօրիսա	81

ԱԹԻՐԷՊՈՒՅԷ

5

Պու թէքրար մէրթլարրնասէ մէրէսնասրզա մասարէտնը կէօրէնէ «Կիկէ գուշա» ադազընը գարուսնան ամբպսնտար տէլիյինէ ուսատրսպ, միսմբէնի օլսուզդա դասար «բէս» բէրաբէնէ տնկ սէտա իլէ։

—Սէվկիլի Անմէէնիյիմ պէն կէչտիմ, քիմ օլսուսդամա սէսմմգէն անլամագյօրմասան։ Էօմէէքի կէվեզելերին իսա քիպի գաչ ուգրատա, պուրատա ինէնանէ պաչգա քիմսէ կօգ։ բէճալարրնտա պուլունաճգասան սօնրա։ պու խիմիրա համանրգա ճէվապը էնմիլարրնտա իքէն։ հէման օ տպագիրէ իչինտէյէ ինիրսիվէ թարագասնան էյինսէ կէօրիւրմէտ մասանրն ալթնտա պիրէն գրնա ծրասարնը գիչ գիչինա չէրէնինի եէկոմիկէրինա սէչտիրէպիլէճէք մէրթէպէ այարնրզ պիր հալէ կէթիրմէկ։ հէման չուԿ գիչինին օ էմնատ եէկոմիկէրինէ գեՁԷՖԷԼատ միւթէճամիպ էմամ պուլունմըշ։ Ինչիսնէ գիչ գիչինի գէլմէ։ Ինչիսնէ գիչ գիչինի գէլմէ։ Ինչիսնէ գիչ գիչինի գէլմէ

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԵԼԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ՝ Ազդարէթի ճէլիլէի էվրաղ գալէմի ֆիլէֆարնասա՝ Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ Նօթա վէ Գիւնի մուսիգի մուսալլիմի Զուլֆանի Գիւիդոր էֆէնտիլէր թարաֆընտան հէր օր պէշ կիւնտէ մէկր՝ մունթազամէն նէշր իսթիմլիք քալ օրան էզհարը մուսիգի կաֆնա միւնթէզրպ չալգը վէ գանթա նօթասնարը իբիտիի ֆօրմասը նէշր իսթիրիշ մէր։ Պիրէրթանէ էսինմէէրինի հավէսքեարանը մուսիգիյէ թավսիկ իտէրիգ։

Մահալը Ֆիրը-իթիր Պաղը Սալի ճաստէսինտէ 22 նումէրօրու Իսթանպօլ քիթապչանէսի, Մէրճանտա սաչը Եղիա էֆէնտի վէ Էսկի Զապիթիէ ճաստէսինտէ Սէֆա ֆօնօկրաֆիանէսիյէ սահր մահէլլէր մէր։

ԳԻՍԱԿ

Մարդասիրական ազնիվ օրէրա

ՀԱՅ. Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԿԵԳՐՈՆԱՏԵՂԻ

Առաքել էֆ. Դարբիելեանի սենեակը

ՄԷՐՃԱՆ, ԵԱԼՏԸԶ ԽԱՆ, ԹԻՒ 10

Գին 5 դահ.

ՅԱԿՈԲ ԿԻՒԼՄԷԶԵԱՆ

ՀԷՐ ՆԷՎ, ԴԱՐԵՕԼԱԼԱՌ

ԷՆՎԱՅԻ ԶԷՏԻՏ ՍԱՆՏԱԼԵԱԼԱՐ

ՍՕՊԱԼԱՐ ՎԷ ՍԱՅԻՐԷ

Կպրաթատա, Բէրչէմէճ Բաղարընատա, Զինճիրլի խանը դարջոսընատա, Ն. 11

ՍԱՊԱՀ

ՐՕՄԱՆԻԱ. — Բէօսթէնճէ (Բօմանիա) Իթալիա վէ Ֆրանսասան մատա Էվրօպա։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ. — Շելէ, Բէֆէկէ, Էբէյլի, Պարը սիեահ, Դօզլուջ և Զինկուլտաղ, Պարթին, Զաֆրանպօլը։

ՄԱՐՄԱՐԱ. — Թէրֆոր ատաղ, Էրտէք, Մուդանիա, Մարմարա, Պանտօս, Խուրէ, Փաչա լիմանը, Էկինլիք։

» Բրատա, Պանտրմա (Պալը-քէսէր, Միխալիճ, Բիւրսաթի)։

ՃՈՆ ՄԱՂՏՈՒԱԼ. — Գալէի Սուլթանիյէ, Բրէվէզէ, Սարանտոպ, (Եանիա, Էրկէրի, Ֆիլիպէ) Հանեա, Իէսմօ, Գանտիա։

ՆԷՄՇԻ. — Իզմէյիտ (Գասթէմունի) Սամսուն (Թոքատ, Ամասիա, Ամասիա, Մէրզիֆոն, Զորում, Զիլէ) Կիրէսուն (Գարա հիսարը չարշի) Տրապզոն (Կիւմիւշ խանէ, Արապկիր, Էկին, Էրզինճան, Բէյբուրտ, Պայբուրտ, Էրզրում, Վան, Մուշ, Պիթլիս, Սըղերտ) Բիդէ, Պաթում (Կավկասիա, Թիւրքիսպան, Աֆղանիսթան, Աֆէմիսթան) Բօթի։

ՆԷՄՇԻ. — Բէօսֆէնճէ (Բօմանիա) Վարնա, Պուրկաս։

» Բրէվէզա, Ավլոնիա, Սարանտոպ (Եանիա, Էրկէրի, Ֆիլիպէ). Տէրաճ, Շենկէրի (Ընդօտա) Հանեա, Բէյրութ, Դամասկոս։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ. — Կէլիմօլու, Գալէի Սուլթանիյէ, Միտիլլու, Այվալըք, Իզմիր Իզմիր, Սամզդ, Հանեա, Բէյրութ, Դամասկոս։

ԿԻՒՐՖԻ. — Կէլիմօլու, Գալէի Սուլթանիյէ, Միտիլլի, Օէմէր, Իզմիր Այվալըք, Մուդանիա Բիլիսար, Սավսէթ Պօղլա Ասասար։

ՌՈՒՍԻԱ. — Գալաթ Մուլթանիյէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սամզդ։ Թարապլուսա, Շամ, (Թարպ. Շամ, Համա, Համսա) Պէյրութ (Աքքէ, Շարը Պաղտասա, Պասրա) Եպֆա (Գազա, Շէրիֆ)։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1901 սէնէսի Մայիսին 1ինճի կիւնինտէն իբիբարէն

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

Ատալարտան քէօրբիւյէ

ՍԹ. Տգ.

11 45 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը

12 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէպէ, Պօսթանճը, Ճատը-Պօսթանը, Գալամը, Մօտա

12 45 Բէյնիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը, (Պ. Ատատան սաաթ 1. 30տա)

12 30 Եալօվա, Պ. Ատա, Հէյպէլի, (Պ. Ատատան սաաթ 3. 15տէ)

8 45 Բէյնիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը, Գասը քէօյ (Պ. Ատատանտատաթ 9. 15տէ)

Քէօրբիւտէն ատալար ճանիպլէնէ

2 15 Գասը-քէօյ, Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյնիք

6 30 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Եալօվա, (Իշպու. Սէֆէրլէրէ Սիւք գասդուլ օլունճայանագ տը)

10 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյնիք

10 45 Մօտա, Գալամը, Ճատը-Պօսթանը, Մալթէպէ, Պ. Ատա, Հէյպէլի

11 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա (Իշպու. սէֆէրլէրէ Սիւք գասդուլ օլունճայանագ տը)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Քէօրբիւյէ

11 Պ. Ատա, Հէյպէլի

11 30 Բէյնիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը, (Պ. Ատատան սաաթ 12. 15տէ)

1 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէպէ, Պօսթանճը, Ճատը-Պօսթանը, Գալամը, Մօտա

8 30 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը

9 30 Բէյնիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գրնալը, Գասը քէօյ, (Պ. Ատատան 10. 15տէ)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Քէօրբիւտէն ատալարտա

1 30 Գասը-քէօյ, Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյնիք

2 30 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա

10 15 Գրնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէյնիք

10 45 Մօտա, Գալամը, Ճատը-Պօսթանը, Պօսթանճը, Մալթէպէ, Պ. Ատա, Հէյպէլի (Իշպու. սէֆէրլէրէ Սիւք գասդուլ օլունճայանագ տը)

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

Բաղար կիւնլէրտէն ճանատա Անատօլ վէ ատալար ճանիպլէնէ քէօրբիւյէ

12 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէպէ, Պօսթանճը, Ճատը-Պօսթանը, Գալամը, Մօտա

Քէօրբիւտէն Անատօլ վէ ատալար ճանիպլէնէ

10 45 Մօտա, Գալամը, Ճատը-Պօսթանը, Մալթէպէ, Պ. Ատա, Հէյպէլի (Իշպու. սէֆէրլէրէ Սիւք գասդուլ օլունճայանագ տը)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Քէօրբիւտէն Անատօլ վէ ատալարա

10 45 Մօտա, Գալամը, Ճատը-Պօսթանը, Պօսթանճը, Մալթէպէ, Պ. Ատա, Հէյպէլի (Իշպու. սէֆէրլէրէ Սիւք գասդուլ օլունճայանագ տը)

Անատօլ վէ ատալարտան քէօրբիւյէ

1 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէպէ, Պօսթանճը, Ճատը-Պօսթանը, Գալամը, Մօտա

ԳԱՏԸՐԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

Եէվմիյէ Քէօրբիւտէն	Գասը-քէօյտէն	Բաղար Քէօրբիւտէն	Գասը-քէօյտէն
ՍԹ. Տգ.	ՍԹ. Տգ.	ՍԹ. Տգ.	ՍԹ. Տգ.
11 15	11 15	11 15	11 15
12	12	12	12
12 45	12 45	1	1
1 30	1 30	2	2
2 15	2 15	3	3
3	3		4
3 45	3 45	4	5
4 30	4 30	5	
5 15	5 15	6	6
6 15	6	7	7
8	7 15	8	8
9 15	9	9	9
10	9 50	10	10
10 45	10 30	11	11
11 30	11 15		
12	12	12	12

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԽ ԹԱՐԻԳԻ

Անատօլը չբաշխարքիրէրէ միւթէատրի Քէօրբիւլէն

ՍԹ. Տգ.

10 35 Բէյնիքէ կիտէն

10 55 Էսքիշէհիրէ կիտէն

12 53 Բէյնիքէ կիտէն

2 18 Զէյնէքքէօյէ կիտէն

3 25 Բէյնիքէ կիտէն

4 13 Էրէնքէօյէ կիտէն

5 05 Բէյնիքէ կիտէն

6 10 Պիլա թէատրէք [3]

6 35 Բէյնիքէ կիտէն

7 45 Իզմիտէ կիտէն

9 25 Բէյնիքէ կիտէն

10 30 Բէյնիքէ կիտէն

11 35 Բէյնիքէ կիտէն

Հայտար-Բաչատան

11 08 Բէյնիքքէն կէլէն [1]

11 35 Բէյնիքքէն կէլէն [2]

12 30 Բէյնիքքէն կէլէն

1 33 Բէյնիքքէն կէլէն

3 25 Իզմիտէն կէլէն

3 55 Էրէնքէօյէն կէլէն

4 55 Բէյնիքքէն կէլէն

5 41 Էրէնքէօյէն կէլէն

6 51 Բէյնիքքէն կէլէն

7 25 Պիլա թէատրէք

8 21 Բէյնիքքէն կէլէն

10 07 Բէյնիքքէն կէլէն

11 15 Էսքիշէհիրէն կէլէն [4]

12 15 Բէյնիքքէն կէլէն

[1] Իշպու. սէֆէր մայիսին 19ընտան հաղիրանն 18ինէ գատար տէվամ իտէճէք մէր։

[2] Իշպու. սէֆէր՝ նիսանին 9ընտան մայիսին 18ինէ գատար տէվամ իտէճէք վէ թէմմուզին 19ընտը կիտնիս թէքրար պաղյլյանագ տը։

[3] Ճումա վէ բաղար 522 նումէրօյը Ֆէյէր Պաղչէ գաֆարընա թէատրէ Ֆիտէճէք։

[4] Ճումա վէ բաղար 525 նումէրօյը Ֆէյէր Պաղչէ գաֆարընա թէատրէ Ֆիտէճէք։

ՍԻՆԿԷՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

Լաւագոյն մեքենաներն են բովանդակ աշխարհի մէջ

ՍԻՆԿԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչև յարգ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ զանազան արուեստահանդէսներու մէջ 400է աւելի շքեղագոյն և պատուոյ մրցանակ առած է։

Սոյն անհուն յաջողութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

ԿԵՂՇԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ գլխացը զետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

THE SINGER MANF. CO.

TRADE MARK

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻ, ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԳԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ ԷՒՆ.

Սրեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Դումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած շէնքը։

Վաճառատուն ի Պոլիս { Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։ Դալաթիա, Գալաթա-քէօյ, Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս, Սուլթան Համամ և Սուլթան Պազարիտ։

ՄԱՄՈՒԱՌԻՒՂՔ ԴԱՒԱՌԱՑ ԲՈԼՈՐ ԲԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

1851 TORONTO WESTERN LONDON

Հատուցուած վնասներու գումարը	անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրապարակիս ծանօթ ֆիրմա. և գերմ. ընկերութեանց վճարեալ դրամագլուխը 100,000 էն աւելի չէ։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ ԸՆԿ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութիւն. ԳԱՌԻԼԻԿ ԱՍՏՈՒՄԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահճէ Գալու, Անանիատի Խան, թիւ 20, 21, 22։

Գաւառաց մէջ գործուեցեալ և պատուաւոր գործակալութիւններ կը փնտռուին։

ՄԱՆՕԹ. — Տեղւոյս էն ծանօթ ֆիրմա. եւ գերմ. ընկերութեանց պաշտօնական գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100% էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսդրըն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակիցներուն վրայ։

ԷԿԷՐ ԻՍԹԷՐՍԷՆԻՋ

Պիր գաչ կիւն գարճնասա էկէրվէ էէնի պէլ սօսկլղրընասան վէ անքն նէթայճէք վախիէսինէն գուրթուլմադ. էճզաճը Անտոն Թօլզլեան էֆէնտիմէ էյլէսիկի գաբաղ Զիյասան գուլանընդ։

Իշպու մուսալիճէ պիր չօգ հաղիգ Տօգթօրլար թարաֆընտան պիթթէրիւպէ մուհասսէսնամը քիւլպէյէնի թասդիգ իթմիշլէրտիր։

Էվլոբասան կէլէն պու տիւրլու իւլաճլարըն հէբսիսէն տահա սաֆի թէէմիրլի վէ թազէ օլարաղնասան, Մէճլիսը Թրպպիյէի Շահանէնին բուխասը բէսմիյէսինէ նայլ օլմուշ մը։

Պիր գուրուսը խպաթա քեսֆի տիր։

Ռեմեմի սէբեսը՝ Սթանպօլտա Ճըզալ Օղլինտա Սարը էճզախանէսի տիր. Պաղչէ Դարուշշիֆա Բիւյիւքտան էֆէնտիսինէ էճզանանէսինտէ վէ պաչլրնա էճզանանէլէրլէ տէբօլարտա սաթըլը։

Գուրուսը 15 ղ. տը։

Թաչրասան թօրտան վէ բէրաքէնտէ որտարը գապալ օլունը, սիգգաթ վէ սիւբաթը միւմքինէճիլ կէնտէրիլիր։ 20—19

ՏՕՔԹՕՐ ՁՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուսախէյէ փարիստէ միւտէմը մէսիսէ էմրաղը սոսխիլիէ վէ սասպէ-էէէ քէսալ իսիխիսա իսէյլուլ սարա, ըսպասիօս, իսթէրիք, կարքմ պաչ ագրըրը, նիւզիւլ, ուչգուսուզլուգ, ուչ-գուսա կէզլինմէք, չօճուգլարին իտարաթ սուիսամալարը վէ էնվալ սինիրխասաթալըգլարը էյէկթրիք իլէ թէտավի էյլէսիյի կիսի միտէ սուլարը վէ միտէ սույունը արթմասը վէ էքսիլէսիսպաղրրագ, գալպ, ագ վէ գարանէյէը վէ պիւլիմիւլ էմրաղը տասխիլիի սարիէի ֆէյնը թրպպին էն ոսն քէֆիսաթը իւգրէ հէր կիւն սապահսան էօյլէնէ գասար իստանպօլտա օգհիլէր պաչընտա (Պաչագիտ) վէ ուզուն չարչուսա (Մէրիտ) էճզախանէլէրինտէ վէ էօյլէսէն ասնրա, պէյ օղլու ճասաէի քէպիրտէ Օսիոն թէաթրոսու գաբչուսընտա 165 նումէրօրու. Մուսայէնէխանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկէնը գապալ իլէր։

Մուսայէնէխանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էյէքթրիկի վէ էյէքթրիկ պանէսու մէվճուտ տուր։

ՏՊԱՐԱՆ

ՍԱՐԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պայազ Աղի ճասսէսի, 38

Ճշդութիւն, մաքրութիւն եւ արագութիւն նշանաբանն են Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանին.

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը կը տպագրէ բոլորովին ՆՈՐ տառերով թուքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն, Յունարէն և այլ լեզուով Գիրքեր, Հանդէսներ, Լրագրեր և Տետրակներ։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը կը պատրաստէ վաճառականական հաշուեցոյցեր, նամակագրութիւններ, հասցէներ, հարսանեաց հրաւիրագրեր, տոմսեր, այցագրաներ, մահագրեր և այլն և այլն։

Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանը ուղղակի կը թղթակցի գաւառներու հետ տպագրական բոլոր գործերու համար և գիրքերու տպագրութեան արտօնութիւններն ալ Մէարիֆէն առնել կ'ստանձնէ։

Տպարանս դիմող բոլոր յանախորդք գոհ կը մնան։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԷ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Կէսիք-քարա պաչընտա

(ղարը էֆենտի)

ՍԱՀԻՊԻ

Մէքթէպը Թրպիէի Շահանէէն մէէզուն

ԼԵՒՈՆ ԿԻՒՄԻՒՇՅԱՆ

ՄՈՒԱՎԻՆԻ ՏԱՍԻ

Մէքթէպը Թրպիէի Շահանէէն մէէզուն

ՎԱՐՍԵՆԻՍ ՓՕՓՈՒԶՅԱՆ

Էճզախանէնին մագասա էսասիսի

ՄՈՒԱԼԷՃԱԹԸՆ ԹԱՋԷԼԻՅԻ

ԷԼԵՄԷԼ ԵԼԷԿԹՐԻՔ — ԷՐԻՒՆ ԷԼԷ ԷՄԷԼԻՄԸԸ

ՖԷՎԳԷԼԱՏԷ ԹԷՄԻԶԼԻՔ

ԿԻՃԷԼԷՐԻ ՏԱՍԻ ԱԶԸԳԻ ՏԸՐ

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ

)(25)(

ԹԷՐԹՕՆ ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖԵՔԵԱՐԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

— Քանի սուն բաւական է, ծառայեն տալու համար, անկոնկ չէ։

Ուրիշ օրէ ի վեր ամէն ատեն, միևնոյն հարցումն էր որ կ'ընէր, որուն համար, ամէն անգամուն ալ կը նեղուէր իր կինը որ անհամբերութեամբ պատասխանեց այս անգամ.

— Երբ մարդ վատահ չէ բաւական տուած ըլլալուն, պէտք է չատ ատ։

Ժիւլիէն անընդհատ կը վիճէր պանդոկի տէրերուն և սպասաւորներուն հետ ըլլայ նոյն իսկ չնչին բանի մը համար, և երբ, ճարտարութեամբ, որեւէ զեղչ մը ձեռք կը ձգէր Ժաննին կ'ըսէր ձեռքերը չփիլով.

— Չեմ սիրեր գաղցուիլ։

Ժանն կը դողար տեսնելով վճարացուցակներուն հերկայացնելը, ապառնով ընալով գնանիսա այն դիտողութիւններուն զորս էրիկը պիտի ընէր իւրաքանչիւր մանրամասնութեան վրայ, այս տեսակ սակարկութիւններէն պզտիկ մնացած գգալով ինքզինքը, և չիմնելով մինչև մաշիրը սպասաւորներուն արհամարհոտ նայուածքին տակ որոնք իր ամուսնոյն կը հեգնէին աչքով, իրենց ափերուն մէջ պահելով անոր տուած անգոհացուցիչ պարգեւը։

Անիկա վէճ մըն ալ նաւավարին հետ ունեցաւ երբ ցամաք ելան։

Առաջին ծառը զոր Ժանն տեսաւ արմաւենի մը եղաւ։

Անոնք մեծ ու պարապ պանդոկ մը իջան, ընդարձակ հրապարակի մը անկիւնը, և նախաճաշի պատրաստուեցան։

Երբ ազանդերը վերջացուցին, այն վայրկենին ուր Ժանն սաքի կ'ելլէր երթալ քաղաքին մէջ թափառելու, Ժիւլիէն դոյն իր թեւերուն մէջ առնելով, անոր ականջին փսփսաց։

— Երանի թէ քիչ մը հանդստանայինք։

Ժանն զարմացած մնաց։

— Հանգստանանք. բայց ես յոգնած չեմ զգար ինքզինքս։

Եւ Ժիւլիէն զանգակը հնչեցուց։

Ժանն աւելի բան մը չըսաւ։

Երբ սպասաւորը երեւցաւ Ժիւլիէն ուզեց որ վերնոյթը ճանաչողէ դէպի իրենց սենեակը։ Մարդը մանուռ, ճըմաթին Ֆորսիքացի մը, մինչեւ աչքերուն մէջ, բան մը չէր հասկնար, և կը հասատէր թէ յարկաբաժինը գիշերուան համար պատրաստուած պիտի ըլլար։

Ժիւլիէն գոնամերը բացագանչեց.

— Ո՛չ, անմիջապէս։ Մենք ճամբորդութենէ յոգնած ենք և կ'ուզենք հանգստանալ։

Այն ատեն ծառան ինդայ մոգվիլ և Ժանն վիսիսքը ունեցաւ պատուելու։

Երբ Ժամ մը վերջը նոյնն վար իջան, Ժանն չէր համարձակէր իր հանդիպած մարդոց աչքերէն անցնելու համոզուած ըլլալով որ անոնք պիտի ինդալին և փսփսային իր ետեւէն։ Այն կ'ուզէր որ Ժիւլիէն չի հասկնայ թէ ինք նուրբ ամօթխածութիւններ և ընկերական դիւրազգածութիւններ ունի. և կը զգար թէ իր և անոր մէջ վարագոյր մը, ընդդիմակ մը կար, առաջին անգամ տեսնելով որ երկու հոգիները մէկ մէկու չեն թափանցեր, մինչեւ հոգւոյն և մտածումներուն խորը, թէ իրենք քով քովի կը քալեն, երբեմն զիրար զրկած, բայց ո՛չ զիրարու խառնուած, և թէ մեզ մէ իւրաքանչիւրին բարոյական էակը յաւիտենական առանձին կը մնայ կեանքին մէջ։

Անոնք երեք օր մնացին այս պզտիկ քաղաքին մէջ որ իր կապոյտ ծովախորշին խորը պատուըտած էր, քաղաքի մը չափ տաք ըլլալով իր լեռներուն պատսպարող շարքին ետեւը, որոնք չէին թողուր որ հով մը իրեն հասնի։

Ցեռոյ ուզեցոյց մը հասաւ իրենց ճամբորդութեան համար, և, որպէս զի գժուարին ո՛չ մէկ ճամբու առջեւ ընկրկին, որոշեցին ձիեր վարձել։ Ուսի երկու պզտիկ ուժեղ և կատաղի աչքերով նժոյգներ բռնեցին, մարմնով վոխտ այլ անխոնջ, և առտու մը արեւածագին ճամբայ ելան։ Առաջնորդ մը ջորիի մը վրայ հեծած, անոնց կ'ընկերանար և պաչար կը հայթայթէր, որովհետեւ իշխանները անծանօթ են այս վայրերի երկրին մէջ։

Ճամբան նախ ծովածպչին կը հետեւէր յետոյ վերածուելու համար քիչ մը խոր հովիտի մը՝ որ դէպի հակայ լեռները կ'երթար։ Ցառաջ կ'անցնէին գրեթէ չոր հովիտներու մէջէն, մեծաչի հետք մը քարերուն տակ կը դդէր տակաւին, և, պահուըտած անտառնի մը պէս, երկչոտ կլու-կլու մը կը մըրմնջէր։

Անմշակ երկիրը բոլորովին մերկ կ'երեւէր։ Բլուրներուն կուշտերը ծածկուած էին բարձր խոտերով, հրատապ եղանակին մէջ դեղինցած ամէնքն ալ։ Երբեմն կը պատահէր լեռնցի մը՝ մերթ հետիոտն, մերթ իր պզտիկ ձիուն վրայ և կամ հպարտօրէն հեծած չան մը չափ խոշոր իշու մը կռնակը։ Եւ լեռնցիներուն ամէնքն ալ հրացան կը կրէին, բեռնաւորուած էին հին ժանգոտած զէնքերով որոնք անոնց ձեռքին մէջ ահաւոր կը դառնային։

Համեմատելի տունկերու խայթող բոյրը, որունցմով կղզին ծածկուած էր, կը թուէին օդը թանձրացնել. և ճամբան կը յառաջանար, բարձրանալով յամրաւոր լեռնց երկայն մանուածուանկերու մէջտեղերէն։

Վարդագոյն կամ կապոյտ կրանիթէ գագաթները՝ այս ընդարձակ բնավայրին դիւթաճաշակ տեսարանի մը երանգները կու տային. և, զառիթափներուն ցածը, ահագին ջաղանակիներու անտառներ թաւաւոյներու երեւոյթը միայն ունէին, իսպան սարերը այնքան ընդարձակ ու հակայաձեւ են այս երկրին մէջ։

Երբեմն առաջնորդը ձեռքը ուղղելով դէպի սեպ արձրութիւնները, անուն մը կ'ըսէր Ժանն և Ժիւլիէն կը դասէին, բան մը չէին տես ը, յետոյ վերջապէս կը գտնէին զորշագոյն բան մը դարերու կոյտի մը պէս՝ գաղաթէն ինկած։ Գիւղ մըն էր ասիկա, կարծրաքարերէ շինուած գիւղակ մը՝ որ հոն կառչածէր թեւոնի ճշմարիտ բոյնի մը պէս պլլուած ու գրեթէ անտեսանելի անտառներուն վրան։

Այս երկար ճամբորդութիւնը ժրջեք Ժաննը չէր ցաւցներ։ «Վարանը թիչմը» ըսաւ. Եւ իր ձին արձակեց։ Յետոյ, երբ իր մտքը չէր ցնորուն ամուսնոյն արշաւը, նաեւ դարձեալ և տկար խնդալ յիմար խնդութեամբ մը՝ անոր վարդագոյն տեսնելով, որ ժպտուած, անասունին բաշը կը քաշէր՝ ստրօրինակօրէն ոստոստելով։ Նոյն իսկ անոր գիւղեցկութիւնը՝ անոր գեղեցիկ Յիսուսի դէմքը աւելի զուարճալի կը դարձնէին անորոշանարակութիւնն ուվմիրոյ։

Այն ատեն սկսան մեղմութեամբ վազվռտել։ Ճամբան հիմնովին տարբերուէր երկու անվերջանալի թատրոններու միջեւ որոնք վերարիւրի մը պէս կը ծածկէին ամբողջ դրդրը։

Շարունակելի)